Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 43 (774). LÖRDAGEN DEN 26 OKTOBER 1901. 14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ..... KR. 6:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... » 8:—		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	
IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—				

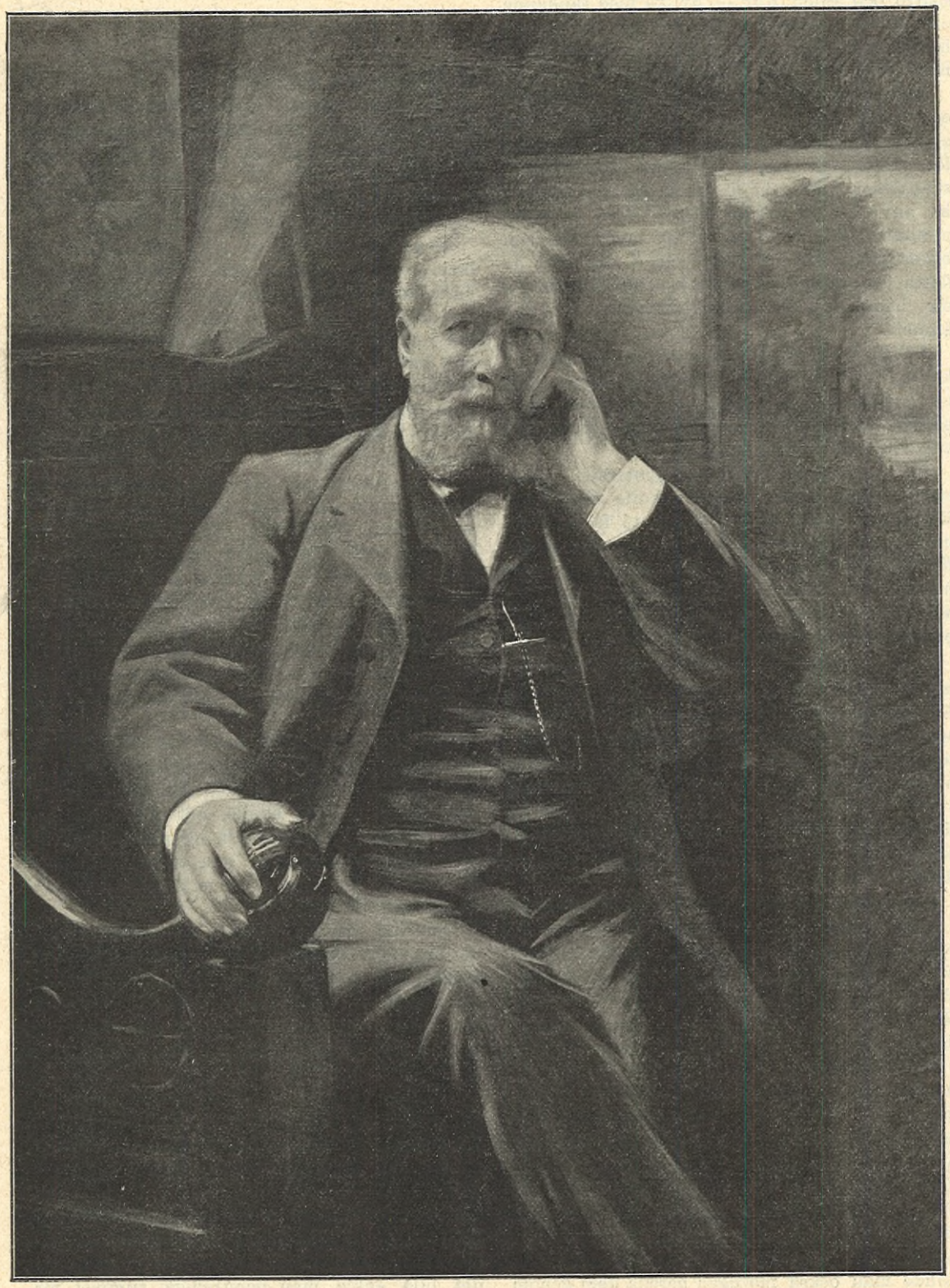

AUGUST MALMSTRÖM.

EFTER ETT OLJEFÄRGSPORTRÄTT Å FRIA KONSTERNAS AKADEMI AF IVAR NYBERG.

†

AUGUST MALMSTRÖM.

ETT DÖDSFALL inom konstnärsvärlden, länge väntadt, inträffade härom dagen, då historie- och genremålaren, professor August Malmström, afled härstädes i en ålder af 72 år, in i det sista ömt vårdad af två af sina forna elever, fröknarna Anna Billing och Clara Löfgren.

Professor M. var en folkets son, utgången från ett litet landtligt hem, Nubbekullen i Västra Ny socken, Östergötland, hvarest fadern var snickare. Hemma hos denne fick sonen deltaga i handtverket samt i hvarjehanda kroppsarbete på åker och äng. Den som först uppmärksammade och uppmuntrade ynglingens konstnärliga anlag, var grefvinnan Mörner på Medevi, men först vid fyllda 21 år fick M. tillfälle att styra kosan till Stockholm och bli elev vid konstakademien.

I hufvudstaden uppehöll han sig i sex år, under hvilken tid han utförde en del kopior, målade prisämnen, för hvilka han belönades, och lämnade teckningar för barnböcker m. m. År 1856 begaf han sig till Düsseldorf, hvarifrån han året därpå hemsände »Kung Heimer och Aslög», som skaffade honom kungliga medaljen och först väckte större uppmärksamhet på hans begåfning.

Efter erhållet akademiskt resestipendium for han samma år till Paris och blef där elev hos Couture, hvars målningskonst blef af stort inflytande på hans egen. 1859 reste M. till Italien, där han en tid uppehöll sig i Rom, men återvände sedan till Paris och 1863 hem.

Han hade under dessa år utfört ej få taflor, alla med nordiska ämnen: »Blenda uppmanar Värendskvinnorna att hämnas danskarnes härjningar», »Ingeborg mottager underrättelse om Helmers död», »Brynhilda väfvande i duken sin älskares bedrifter», m. fl. 1861 blef M. agreé af Konstakademien och 1864 ledamot af densamma.

Hans närmast följande arbeten blefvo »Viger Spa», »Konung Sverres tåg till Norge med birkebejnarna» och »Älfvalek», de båda senare för den stora skandinaviska utställningen i Stockholm 1866. Året därefter blef han vice professor och s. å. professor vid Konstakademiens läroverk. År 1862 började han sin stort anlagda duk »Bråvalla slag», hvilken emellertid aldrig blef fullbordad.

Älskvärdast och lyckligast framträder han som skapande konstnär i sina poetiska skildringar ur forn- och sagovärlden samt i sina

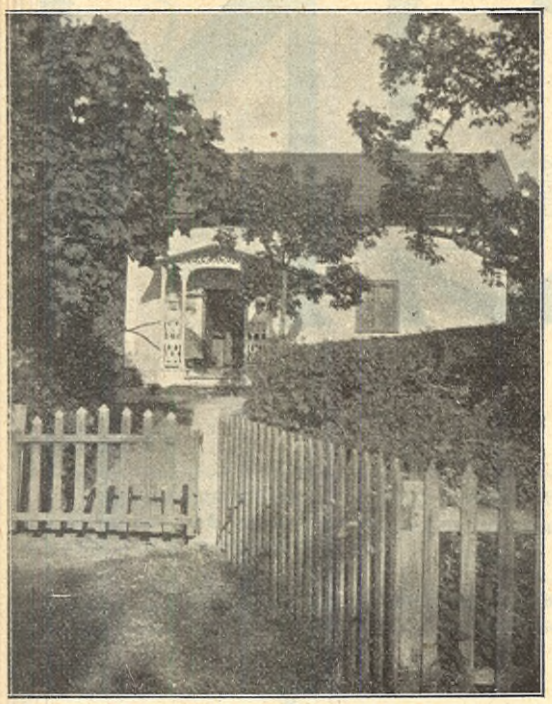

NUBBEKULLEN, PROFESSOR MALMSTRÖMS BARNDOMSHEM.

barnbilder af hvilka de af oss i dagens n:r återgifna »Kung Heimer och Aslög» samt »Grindslanten» hvar för sig torde vara typiska för tvänne hufvudriktningar i hans konst. Vidare har han visat sig som en begåfvad illustratör af klassiska skaldeverk, hvarom hans teckningar till Tegnérs »Frithiofs saga» och Runebergs »Fänrik Ståls sägner» bära vittne.

Malmströms blida natur förskaffade honom ock talrika personliga sympatier, och hans väsen liksom hans konst talade till hjärtan.

KVINNLIG VÄRNPLIKT.

VÄRN OCH VÄRNA höra till de fagraste af svenska ord. De tala på samma gång mildt och fast om huld och skydd, om ömhet, högsinthet och styrka. Friska och klangfulla, som då människotungan först gaf dem lif, hugstora och vidtfamnande, hafva de framtiden för sig, människomillionernas gryende dag.

Värdigt sluter sig till dem det kärnfulla och stolta ordet *värnplikt*. Med en klang som af svärdslag mot sköldar och med en för hela människosläktet djupt betydelsefull innebörd, är det skapadt att brukas som lösen, en lösen för alla tiders alla folk och för *hela* folken.

Tidigt lära männen, att värnplikt är plikten att värna sitt fäderneslands nationella bestånd och att denna plikt åligger dem. Medvetandet om detta ansvar väcker deras självkänsla och medborgarsinne, skänker fasthet åt deras hållning och spänstighet åt deras steg. Gossårens vapenlekar aflösas af ynglingaårens beväringsexercis, och detta samfällda offer af krafter och tid för det allmänna bästa gjuter solidaritetskänslans stål i ynglingarnas karaktär.

Finns något jämförligt för oss kvinnor? Hafva vi ända från barnaåren ett medvetet fosterländskt mål? Arbeta vi alla någon tid, oberoende af samhällsställning, förmögenhetsvillkor och börd, sida vid sida på samma verksamhetsfält? Känna vi oss socialt solidariska, som medborgarinnor anstår? Finns för oss ingen värnplikt att fylla?

Om värnplikten betraktades ej som en uteslutande manlig uppgift, utan som en allmänmänsklig skyldighet, skulle såväl dess hetta och tunga som dess uppfostrande verkan komma äfven kvinnorna till del, och om den jämte strid mot yttre fiender afsåge kamp mot samhällsbrister och samhällsondt, skulle kvinnornas värnpliktsområde snart vara funnet.

Samma kvinnor — bland dem Sofi Adlersparre och Ellen Key — hvilka med tändande ord påyrkat värnplikt för kvinnan, hafva som hennes naturliga värnpliktsgebit utpekat *hygienens* segbrutna, men fruktbara mark.

Barnavård, *hälsovård* och *sjukvård*, *klädsömnad* och *matlagning* — hur vore det månne, om alla svenska ungmör — med dispens blott för sjuka och svaga — sedan deras äktenskapsålder blifvit höjd till deras myndighetsår, använde tiden från 20 till 21 år, sin värnpliktstid, till att i af staten anordnade och bekostade kurser utbilda sig i alla eller de flesta af dessa hygienens specifikt kvinnliga, för hemmen och samhällslifvet så viktiga ämnen?

Enligt vår tro skulle denna frigjorda kvinnokraft, dessa hittills slumrande millioner, likt en outtömlig, så i krigs- som i fredstid tillgänglig nationalfond höja Sveriges materiella välstånd och sedliga nivå.

»Hustrubarnens» förr så gouterade, redan starkt decimerade kategori skulle visserligen försvinna; men i stället skulle vi få hela generationer af fysiskt och psykiskt utvecklade, för fulla medborgerliga rättigheter mogna unga hustrur och mödrar med insikter uti och aktning för hemmets genom den kvinnliga värnplikten odlade uppgifter.

Af de ogifta kvinnorna skulle antagligen många, då de genom värnplikten blifvit tränade för husliga värf, hellre än att på hvad villkor som helst eftersträfva yttre verksamhet, rekrytera hemmets under sådana förhållanden säkert bättre än nu aflönade stab, och de egentliga yrkeskvinnorna skulle af sina vid en så lämplig tidpunkt från andra lifsområden hämtade erfarenheter skyddas från ensidighet och pedanteri.

På de manliga värnpliktige, af hvilka många i dessa bistra tider, då militärbördan ökats, bära afvog sköld mot sina kvinnliga yrkes- och studiekamrater för deras fridlysta position, skulle säkerligen känslan af dessas kamratskap äfven på värnpliktsområdet liksom kännedomen om den — vi våga förutsäga detta — i de kvinnliga värnpliktsetablissementen rådande offervilligheten och ambitionen verka icke blott afväpnande, utan äfven sporrande och elektriserande, synnerligast som de unga fosterlandsförsvararne skulle hafva den glada vissheten, att alla en dag, såsom bröder, äkta män, husbönder eller tjänare, få mer eller mindre godt af denna rationellt och metodiskt uppodlade kvinnokraft. En angenäm försmak kunde man också möjligen bereda dem genom att anförtro tillredningen af »kronans kaka» — hvilken, på samma gång den blefve välsmakande och ren, borde förklaras för obligatorisk — åt de i matlagningskursen sysslande medborgarinnorna — ett samband mellan de respektive värnpliktskontingenterna, som ej vore att förakta.

Vi våga slutligen tro, att den kvinnliga värnplikten på grund af sin universella betydelse skall få fast fot i alla civiliserade land, slå bro öfver klass-skillnadens liksom många andra sociala fördomars gapande svalg och verka förbrödrande mellan folken, tills slutligen, i tidens fullbordan, äfven den manliga värnplikten kan riktas mot fredliga i stället för krigiska värf.

Många äro de unga kvinnor, som redan frivilligt fylla sin värnplikt. Än flera äro de, som med ungdomlig hänförelse bereda sig därtill. Men de flesta af de för saken intresserade, som af ekonomiska skäl se sig hindrade att följa sitt hjärtas maning, sätta sitt hopp till en värnpliktslag för kvinnor.

När varder oss en sådan gifven?

ELLA ROT.

FÖR ANDRAS LYCKA.

HVAD hon var trött!

Med händer, som skälfde af oro och feber, broderade hon stiliserade ringblommor och tusenskönor på ett grönt klädesförkläde i allmogestil. Det var det sista i dussinet, hvarpå hon fått beställning, och hon hade mycket brådtom med att få det färdigt.

Hon hade kastat en tjock schal öfver axlarna, och en brasa brann i kakelugnen, men ändå skakade hennes kropp af frossbrytningar, det kändes, som om isvatten runnit ned mellan hull och skinn, under det hufvud och händer voro brännande heta. Armarna voro som bortdomnade, alla leder värkte och ögonlocken voro blytunga. Och i strupe och bröst en starkt svidande känsla, som gång på gång irriterade till hosta.

Hon visste hvad alla dessa symptomer betydde: influensa. Hon kunde inte misstaga sig på dem, därtill hade hon erfarit dem allt för ofta och alltid med samma ångest och fasa. Inte att hon var så rädd för själfva sjukdomen i och för sig, hur kraftuttömmande den än kunde vara. Nej, hon tyckte tvärtom att det skulle vara riktigt ljufligt att helt få öfverlämna sig åt denna växande känsla af matthet och sömnlust — att ha *rättighet* att vara sjuk!

För några ögonblick hade hon släppt nålen och lagt hufvudet tillbaka mot stolskarmen, men nu grep hon sig med förnyad ifver an med arbetet. Det skulle, det måste bli färdigt, innnan hon kunde få bli sjuk! Det var den ångestfyllda tanke, som sporrade hennes flit, som höll hennes domnande armar och tunga hufvud uppe.

Det var tomt i kassan, och hyran skulle ut om några dagar. Från vedlåren hade hon hämtat upp det sista förrådet och provianten var också i det närmaste slut. Ensam som hon bodde och ombesörjande allt själf, var det så mycket, som måste göras, medan hon ännu förmådde hålla sig uppe.

Ändtligen voro de sista förtonande bladslingorna färdiga, och efter att omsorgsfullt ha aflägsnat allt spink, lade hon in förklädena tillika med ett halft dussin chemisetter i ett paket. Därpå lade hon undan alla sina sysaker, torkade noga af bordet och bredde en liten broderad duk öfver arbetskorgen. Med en granskande blick såg hon sig omkring i det lilla enkla men hemtrefliga rummet för att öfvertyga, sig att allt var som det skulle.

Fastän hon redan strax på morgonen känt sig så illamående, att hon helst velat ligga

Ett verksamt skönhetsmedel är det nya toilettpreparatet »**Azymolvinaigre**» genom dess inverkan på hudåkommor, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader, pormaskar, skäggsvamp m. m. Mot *hufvudvärk* och dåsighet är »Azymolvinaigre» ytterst uppfriskande och behagligt. I tvättvattnet och vid bad är »Azymolvinaigre» för muskel- och närvsystemet samt för huden utomordentligt välgörande. Tillverkas under läkarekontroll vid F. Pauli's fabrik, Stockholm.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's ELECTA-Eau de Cologne, prisbelönt London, Wien, Chicago, Köpenhamn, Paris. Stockholm 1897 erhöll F. Pauli's Electa-Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedelj.

Stil. Skönhet. Styrka. **Mölnlycke Möbelfabriks Utställning, Birger Jarlsgatan 18.** **Filialer: Göteborg, Borås.**

Tillverkar och för å lager **Möbler i äldre** och **modernare stilarter, Sängar** och **Sängkläder.** Möblerna som tillverkas af prima torrt trä äro **solida, stilfulla** och **billiga.** Lager af **Mattor** i många storlekar, **Möbeltyger, Gardiner** i eleganta mönster. **Portierstänger.** Billiga priser.

stilla i bädden, hade hon likväl städat, luftat och ordnat allt på det noggrannaste. Trots brådskan med arbetet, hade hon ej vågat uppskjuta därmed, det måste ske, medan ännu några krafter funnos kvar.

Det var vintertö med snöglopp, och spårvagnen var fullpackad af våta människor och drypande paraplyer. Det hade nog varit bättre att gå, om hon bara orkat, men vägen från hennes bostad till den affär, där arbetet skulle aflevereras, var alltför lång.

Så hennes tinningar bultade, hur det susade och brusade för hennes öron! Nu hade hon full feber. Det låg som ett töcken öfver hennes ögon och det kändes som en plågsam ansträngning att få fram portmonnäen och släppa tioöringen i bössan. Det syntes henne som om hon haft en så lång, lång väg framför sig, och den stund, då hon skulle få sätta nyckeln i sin dörr, kläda af sig — sträcka ut sig i bädden, så ouppnåeligt aflägsen. Och ändå var detta nu hennes enda sträfvan, hennes enda åstundan — ångesten för hvad som sedan skulle följa hade för ögonblicket domnat bort.

När konduktören ropade ut platsen, där hon borde stiga af, vaknade hon ur sitt dvallika tillstånd. Men hon kunde ju icke resa sig, hon orkade aldrig fram till utgången . . . Jo, nu stod hon ju verkligen på gatan — nu släpade hon sig fram hufvudyr och med sviktande knän — det var ju bara en liten bit hon hade att gå, men hvad den syntes henne ändlöst lång.

Hon hade blott en dunkel föreställning om hvad som tilldrog sig inne i föreståndarskans för affären arbetsrum. Ett kvitto skrefs ut för betalningen med en stil, som var bra olik hennes egen jämna, drifna stil — det var en röst, hvilken tycktes komma ur ett aflägset fjärran, som talade om en ny beställning, om mönster och färger, och en annan röst — förmodligen var det hennes egen — som svarade ja eller nej eller jaså, hur det föll sig.

»Fröken, ni är bestämdt sjuk,» sade den aflägsna rösten — »ni ser så dålig ut och edra händer darra ju!»

»Ja,» svarade den andra rösten, »jag mår verkligen inte bra, jag har visst influensan i faggorna.»

»Stackars fröken! Det var icke roligt det. Men det brådskar inte alls med arbetet. Adjö, adjö.»

Så, nu var det allra värsta öfver. Men nu återstodo alla ärendena. Måtte hon bara inte glömma något!

Innan hon tog spårvagnen hem, måste hon in på apoteket, där hon skulle ha kinakapslar och emservatten. Sedan, när hon stigit af, var det att gå till hökarn efter ägg och smör, och till speceriboden efter te, socker och ljus, och så några apelsiner att stilla den olidliga törsten med. I charkuteriboden skulle hon ha litet kallskuret — det var ju på sådant och ägg hon nu skulle lefva, då hon hvarken kunde gå ut och äta middag eller laga någon mat hemma. Var det något mera? Ja visst, hon hade ju hvarken bröd eller skorpor, nu måste hon köpa, så det räckte för flere dagar. I vedhandeln hade hon sagt till i förbifarten, när hon gick ut, men ännu en gång måste hon in och påminna, och hon vågade inte gå därifrån, förrän hon sett veden plockas in i säcken.

Det var, som om hon släpat hela vedsäcken med sig, så tung hängde kassen på hennes värkande arm, men nu var hon ju också vid sin egen port. Redan hade hon hunnit upp för halfva första trappan — hon bodde fyra — då hon erinrade sig, att hon bara hade ett par tändstickor kvar — hur kunde hon glömma något så viktigt. Lyckligtvis fanns det en liten diversebod midt öfver gatan, där tändstickor såldes, men boden var full med folk, och hon fick vänta länge.

Ah — så var hon då ändtligen hemma igen! Maktlös sjönk hon ner i soffan med kassen vid sina fötter. Så blef hon sittande orörlig med ytterkläderna på, tills hon hörde vedkarlen stampa i förstugan. Hon hade lämnat tamburdörren öppen, och när han stöflade in och med en väldig duns dängde vedsäcken i golfvet ute i tamburen, reste hon sig med möda, tände lampan och började taga af sig ytterplaggen. Medan karlen plockade ned veden i låren, hämtade hon in friskt vatten, ordnade nattduksbordet med allt hvad hon kunde behöfva och ställde sedan undan matvarorna i köksskåpet. Köket och tamburen delade hon med några flickor, som arbetade på en stråhattsfabrik och som gingo bort tidigt på morgonen och kommo hem sent på aftonen. Och hon skulle ej kunnat bedja dem om någon hjälp annat än mot betalning.

Sedan hon betalat veden och afskedat karlen, räknade hon öfver sin kassa. Det var inte just många kronor, som återstodo, sedan hon lagt af till hyran. Nej, någon hjälp hade hon ej råd att bestå sig med, om det icke blefve alldeles nödvändigt.

Hur pass stark feber kunde hon egentligen ha? Hon var ju brännande het, fast frossbrytningarna fortforo alltjämt. Nå, det var nu detsamma — hon skulle få gå och lägga sig — hon skulle ändtligen få vara sjuk!

* * *

Under natten låg hon i orolig feberslummer, oupphörligt kastande sig hit och dit i bädden. Men småningom blef hon mera stilla — mattighetskänslan omsvepte henne, hon liksom sjönk ned i den. Också tanken hvilade, ångesten teg — o, hvad det var godt!

Fram på morgonen vaknade hon vid ett häftigt hostanfall. Hon hade ännu stark feber och plågades af törst. Med möda sträckte hon ut handen efter klockan — redan öfver tio! Hon låg och fantiserade om, att hon borde stiga upp och värma litet emservatten åt sig . . . nej, nej, bara ligga stilla! Och så borrade hon hufvudet ned i kudden och somnade igen. När hon åter vaknade, kände hon, att hon var hungrig. Ja, hon hade ju inte ätit något sedan frukosten i går, och nu gick klockan på tolf. Det var också mycket kallt i rummet. Nej, nu fick det ej hjälpas! Hon måste ovillkorligen stiga upp och sätta på tevatten. Det gick ju så fort på gasen. Några ägg skulle hon äfven koka nu medan hon var uppe och göra i ordning en matbricka, hon kunde ju inte ligga och svälta hela dagen, det satte ju ned krafterna så förfärligt, och i influensa skulle man äta mycket och kraftigt, det visste hon.

Hon försökte resa sig, men sjönk tillbaka och ögonen föllo åter ihop. Men hela tiden tyckte hon, att det var någon, som stod bredvid sängen och manade: Skynda dig och stig upp! Ibland sjönk rösten ned till en sakta lallande hviskning, ibland ljöd den hård och befallande. Stig upp! Stig upp!

Då tyckte hon, att dörren öppnades och tillslöts mycket sakta, och hon förnam, att någon kommit in i rummet. Genom halfslutna ögon skönjde hon någon, som låg på knä vid kakelugnen och tände en brasa och sedan åter smög sig ut. Det kom en känsla af trygghet öfver henne, den befallande stämman hördes ej mera, och hon låg och njöt af värmen, som spred sig i rummet.

Om en stund hade hon en frukostbricka bredvid sig, restes upp ur bädden, stöddes af kuddar och fick en schal om skuldrorna. Teet serverades — där fanns färdigbredda smörgåsar på rostadt bröd — det var bara att taga för sig.

Sedan brickan burits ut, gick någon och pysslade omkring henne, skötte om brasan, släppte in frisk luft, gaf henne medicin. Så blef hon tvättad och kammad som ett litet barn och somnade sedan, under samma ljufliga medvetenhet om, att hon inte längre var öfverlämnad åt sig själf.

Sin middag fick hon på samma sätt som frukosten, en god middag, afpassad för en sjuk.

Var det något hon önskade sig? Vin och vatten. Jo, det skulle hon visst få, ett stort, stort glas. Till kvällen skulle hon få ombäddadt. Ville hon ha lampan tänd? Orkade hon höra läsas litet? Inte i dag, men i morgon kanske?

Det var en låg, mild stämma, som talade och mjuka steg, som blott svagt förnummos. Hon låg bara stilla och hvilade ut i tystnaden och tryggheten . . .

Stig upp! Stig upp! skorrade åter den hårda rösten, strängare, obevekligare än någonsin.

Med en förtviflad ansträngning reste hon sig upp i bädden, började kläda på sig, och stödjande sig mot möbler, gripande tag i dörrposter, staplade hon ut i köket.

* * *

När hon varit uppe några dagar och åter satt vid sitt arbete, fick hon besök af en dam, som hon ibland brukade arbeta åt, och som äfven nu kom för en beställning.

Det var en oberoende, ogift kvinna, som hade godt om tid och pengar. Hon hade en liten förtjusande våning, brukade företaga utländska resor, besöka badorter, med ett ord, gjorde allt hvad som föll henne in och behöfde aldrig neka sig något.

Hon brukade också ägna sig åt basarer och dylikt. Det gjorde ju för resten nästan alla hennes bekanta, både fruar och unga flickor.

Det hade funnits en tidpunkt i hennes lif, då hon fantiserat om att blifva sjuksköterska, det var ju ett så vackert kall. Men hur det var hade hon ändå föredragit sitt indolenta lif framför det »vackra»; sjuksköterskor fanns det ju för öfrigt så godt om, äfven af de finaste och förnämsta familjer, hvilka icke drogo sig för de grofva, obehagliga sysslor, som äro förbundna med sjukvård.

Den eleganta damen fäste en deltagande blick på den ynkliga, hostande varelse, som satt där midt emot henne vid arbetsbordet. Hade hon varit sjuk, efter hon såg så genomeländig ut?

»Ja, hon hade legat flere dagar till sängs i influensa och var ännu litet medtagen, men det ginge väl öfver, bara hostan gåfve med sig.»

Aktiebolaget
K. M. Lundberg
har till instundande höstsåsong anordnat nya afdelningar för
Kappor, Klädningar
och
Garneringsartiklar.

För HUSMÖDRAR att beakta! Obs.! Kompositionslinne, Kragar, Manschetter o. Bröstveck. Hvita och kulörta. Ingen tvätt och strykning.
Säljes i alla välsorterade Manufaktur och Hvitvaruaffärer.
Riks 3833. SVENSKA KOMPOSITIONSLINNEFABRIKEN, STOCKH. Allm. 16893.
OBS.! Svenskt fabrikat! Garanteradt giftfria enl. Prof. Carl Th. Mörners analys.
En Kompositionslinnekrage varar i åratal och kostar blott 1:50. Under samma tid åtgår minst 1 duss. kragar som med tvätt och strykning kostar lägst 20 kronor. Jämförande resultat af veck och manschetter.

»Och hvem har ni haft, som skött om er?»

»Ingen!»

»Ingen! Det är väl inte möjligt. Ni har väl åtminstone haft någon, som hjälpt er?»

»Nej.»

»Men hur har ni fått mat, hvem har eldat och bäddat och allt möjligt?»

»Det har jag gjort själf, så godt jag kunnat.»

Hon såg på de smala, afmagrade händerna, de håliga kinderna, de matta ögonen med sin oändligt trötta blick — och tanken på, huru hon hade det, när hon blef sjuk, behöfde ej framtvingas. Hon hade ju också haft influensa i vinter och visste, hvad denna maktlöshet ville säga, och då, att tvingas upp ur bädden för att själf göra allt, så framt man ej skulle ligga och svälta och törsta och frysa...

»Men var det då så omöjligt att få någon hjälp?» frågade hon åter nästan skyggt.

Den tillfrågade teg. Men när hon mötte den blick, som riktades på henne, kände hon med ens, att hon kunde tala.

»Åh nej, inte om jag haft råd. Men ser ni, i min ställning har man inte råd att vara sjuk. Man vågar inte ge ut ett öre i onödan af fruktan att det skall blifva alldeles tomt i kassan, innan man åter kan arbeta in något.»

»KUNG HEIMER OCH ASLÖG». MÅLNING I OLJA, TILLHÖRANDE NATIONALMUSEUM, AF PROFESSOR AUGUST MALMSTRÖM.

»I onödan,» upprepade den främmande damen ofrivilligt. Därpå började de båda ifrigt tala om beställningen, och ämnet upptogs ej vidare. Men under promenaden hem i det vackra solskensvädret förföljde det henne envist, hon kunde ej bli det kvitt. Hon såg den stackars konvalescenten så tydligt framför sig, så ifrig vid sitt arbete, fast ännu så svag, att hon mycket väl ännu en tid behöfde hvila och sköta sig. Hon hade rest till Saltsjöbaden, hon, för att rekreera sig efter sin sjukdom, hvarunder hon likväl åtnjutit all upptänklig hvila och vård.

Så underligt, att hon inte kunde frigöra sig från de där efterhängsna tankarna!

Fastän hon var på teatern på kvällen och såg en ovanligt medryckande pjäs, och sedan superade ute tillsammans med några vänner, infunno de sig åter, sedan hon lagt sig, och höllo henne länge vaken.

Först tänkte hon på, hur innehållslöst hon ofta fann sitt lif. Bara för att hon skulle få tiden att gå, gick hon på konstutställningar, på visiter och i butiker mycket mer än, hon egentligen hade lust till, och hon visste, att det fanns bra många kvinnor, som förde ett dylikt lif. Detta var nu ett plåster för hennes egen själfviskhet, men icke nog verk.

(Forts. å sid. 694.)

»GRINDSLANTEN». MÅLNING I OLJA, TILLHÖRANDE NATIONALMUSEUM, AF PROF. AUGUST MALMSTRÖM.

KLÄDLOGEVISITER UNDER MELLANAKTERNA.

NÅGRA ÖGONBLICKSFOTOGRAFIER FRÅN STOCKHOLMSTEATRARNA.

II.

Dramatiska teatern.

NILS PERSONNE.

— — »Den näsan där — om mig vår Herre gaf den,
Guds död, så skulle jag på midten skära af den!»
Med hopp: »Den näsan bort, och världen blir förstorad.»
Med skräck: »En sådan till, och ni är mans förlorad!»
— — — — — — — — — — —
Med undran: »Är det ej en äggpastej med sylt?»
Beundran: »Parfyrmörn ej funne bättre skylt!»
Med vördnad: »Vågar man beskåda minnesmärket.»
Och andakt: »Se och lär, att — näsan kröner verket.»
Se där! I allt ni hör. att jag går rakt på sak,
och formen, den beror, — på snille och på smak!

DET ÄR CYRANO, skaldegeniet och krigaren, äfventyraren och drömmaren, som i dessa lustighetsmättade och glansfullt formade vers gycklar med sitt kroppsliga lyte.

Helt visst var Cyrano de Bergerac en kvick karl och en poet af det äkta slaget desslikes, som förstod versbyggnadens invecklade arkitektur. Men i vårt land skulle ingen numera kommit i håg och intresserat sig för den varmblodige gascognaren från Molières tidehvarf, så framt ej Edmond Rostands och Harald Molanders bestickande alexandriner, framburna med Nils Personnes deklamatoriska och dramatiska konst, förvandlat honom från en literaturhistorisk kuriositet till en lefvande gestalt, full af humor och själsadel.

AUGUSTA LINDBERG.

AUG. PALME.

Där *Nils Personne* står i sin klädloge, iklädd Cyranos, af så månget värjhugg rispade dräkt, har han fortfarande kvar hållningen från tiljorna, där han nyss presenterat sig och sina kamrater med orden:

»Vi äro Gascognare alla
vid Castel-Jaloux' Compagnie!»

Från riddarromantikens och de spännande vapenfejdernas sekel kastas vi in i nutidens mera komplicerade själsfejder, hvilka föras af människor med fördjupade känslor och grubbelsjuka lynnen. En skådespelerska med synnerligen väl tillrättalagdt kynne för slika dramatiska uppgifter är onekligen fru *Augusta Lindberg*. Det är under en mellanakt i Strindbergs »Brott och brott», där hon spelar Henriette, kameran öfverraskat henne i klädlogen.

AXEL HANSON.

Hr *Axel Hanson* sitter drömmande som den älskande och veke Christian i »Cyrano de Bergerac». Han dyrkar Roxane lidelsefullt; men han har inte ordet i sin makt såsom den genialiske vapenbrodern, hvars tunga talar smältande vers när helst den behagar. På Cyranos stanser finner han vägen till Roxanes hjärta; men hunnen dit och lämnad allena med henne, är han nära att förlora hennes gunst, ty han kan ej »brodera». Det är långt ifrån nog för en kvinna att bli kysst och smekt af den älskade; hon begär, att han också i språkets vackraste skrud skall ge henne del af sin passion.

Aug. Palme sitter högtidsklädd, som om han väntar på hyrvagnen, hvilken skall föra honom till banketten. Han bidar ock på sin entré i den lilla restauranten i Boulognerskogen, där han och Henriette skola träffas. — Rollen, Maurice i »Brott och brott», är onekligen en af hr P:s bästa och visar, att denne något ojämne konstnär i uppgifter, som ligga för hans egenartade kynne kan utveckla en kraft och en glöd, som verkligen gripa åskådaren.

THECLA ÅHLANDER.

Fröken *Thecla Åhlander* som mère Catharine i samma drama, utgör nästa bild i vårt klädlogegalleri. Fröken Å. är alltjämt vårt lands främsta komiska karaktärsskådespelerska. Hon förfuskar aldrig en uppgift, men gör ofta mästerverk af dem. Hennes gumtyper äro oefterhärmliga, hennes svärmödrar klassiska.

Om det någonsin funnits en tradition inom det svenska konstlifvet, så har fröken Å. lyckats bevara den åt sig, ty hennes spelsätt, fastän fullt modernt, gömmer mycket af det gedigna framställningssätt, som fanns hos skådespelarfalangen från Dramatiska teaterns glansperiod på 70 talet.

VALBORG HANSON.

Fru *Valborg Hanson*, född Holmlund, träffa vi som Evelyn Eden den engelska komedien »Lord Quex». Hennes mjukt kvinnliga, äktnordiska apparation gör henne förträffligt lämpad för roller med lyrisk grundton. Roxane och ännu mer hennes Karin Månsdotter bekräfta detta.

Fröken *Hilda Borgström* slutligen, här återgifven i Polly Fullgarneys gestalt i »Lord Quex», har sitt fack företrädesvis som tolkarinna af intriganta och förledande kvinnotyper, hvilka hon skildrar med träffsäkerhet och orädd karaktäristik, utan att dock aflägsna dem ur den konstnärliga ramen.

I ett kommande n:r skola vi ha nöjet presentera ännu några återstående af Dramatiska teaterns mera framskjutna sujetter i deras resp. loger.

HILDA BORGSTRÖM.

samt att alldeles döfva den sveda hon erfor. Så började hon uppgöra en plan, som så småningom antog allt fastare konturer. Tänk, om man skulle bilda en damkommitté, eller hvad man ville kalla det, för frivillig sjukvård i obemedlade hem — främst de ensammas. En byrå för anmälan om sjukdomsfall skulle naturligtvis upprättas — det kunde gärna få bli hos henne själf, men med hvilka skulle denna kår rekryteras? Hon lät sina kvinnliga bekanta, enkannerligen de oberoende ogifta kvinnorna och de unga flickorna, som gingo hemma utan bestämd sysselsättning, passera revy. Den var ej ägnad till alltför sangviniska förhoppningar. Å andra sidan visste hon dock, att bland kvinnor, som kunde förefalla ganska likgiltiga för mindre lyckligt lottades ve eller väl, behöfdes det ofta blott en väckande impuls för att få dem med i företag af människovänligt syfte. Som nu med henne själf, till exempel! Men det måste ju medgifvas, att det var något ganska annat att i en magnifikt dekorerad och eklärerad basarlokal, iförd en elegant toalett, sälja lyxartiklar och lottsedlar åt en distinguerad publik eller uppträda i fosterländska tablåer, än att klädd i en enkel bomullsklädning ägna sin vård åt en sjuk i en tarflig liten kammare.

Nå ja, en eller annan skulle hon väl alltid få med sig, men hur som helst, för hennes egen del hade hennes plan mognat till ett fast beslut. De trötta ögonen skulle icke längre behöfva följa henne som en stum förebråelse.

Hon hade lefvat med i de starka strömningar, där kampen för lyckan var tillvarons lösen, och då hade det synts henne, som om det egentligen endast funnits två saker värda att lefva för: den personliga lyckan eller att i självförglömmelse göra andra lyckliga. Och ändå hade hon kommit att intaga en ståndpunkt lika vidt skild från det ena som det andra. Hon hade tagit lifvet sådant det erbjöd sig och sökt göra så mycket som möjligt af det — för sig själf. Nå, hvad det beträffade att lyckliggöra andra, så stod det nog inte i hennes förmåga, men att lätta bördan, sprida litet solsken här och hvar, det ägde hon makt till.

Hon påminde sig ha läst någonstädes, att när vi göra en så kallad god gärning, infria vi egentligen endast en gammal skuld. Ja, var detta sant, då hade hon allt bra många gamla skulder att infria.

STEFFEN.

ELISABETH HALLONBLAD.

DEN 10 dennes fyllde i Helsingfors statsrådinnan *Elisabeth Hallonblad* 70 år och blef på denna sin hedersdag föremål för en hyllning, som tydligt ådagalade den tacksamhet, aktning och kärlek, hon åtnjuter i vida kretsar af sitt fädernesland.

Då man nämner fru H:s namn, måste man vid sidan af detsamma städse ställa hennes 1894 aflidne makes, statsrådet Herman Hallonblads, ty, besjälade af en brinnande kärlek till folkupplysningen och konsten, hafva de trofast gått hand i hand vid de frikostiga och storartade donationer, hvilka skola bevara deras minne orubbadt äfven hos en tacksam eftervärld.

Herman Hallonblad föddes i Sordavala 1825, blef student 1843, aflade domareexamen 1849 och utnämndes 1852 till borgmästare i Kexholm, på hvilken plats han kvarstod till år 1861, då han tog afsked. År 1888 erhöll han statsrådstitel. 1851 ingick han äktenskap med Elisabeth Siitoin, dotter till handlanden Ivan Siitoin, och Maria Nissinen.

Det var genom detta sitt giftermål H. kom i besittning af den betydande förmögenhet, han i samförstånd med sin ädelt sinnade maka sedermera använde på ett lika fruktbringande som oegennyttigt sätt till hembygdens och hela sitt lands bästa.

Det var främst folkbildningsarbetet i trakten af Sordavala, som vann makarnas kraftiga understöd. Efter att på egen bekostnad hafva sändt tvänne stipendiater till Tyskland för att studera folkskoleförhållandena där borta grundade de med stöd af sålunda vunnen erfarenhet å Kymölä hemman invid Sordavala en folkskola för elever af båda könen samt en barnträdgård. För skolan uppfördes präktiga byggnader och aflönades en jämförelsevis talrik lärarepersonal. På förslag af makarna H. förvandlades läroinrättningen, hvilkens stiftande torde medfört en kostnad af 5—600,000 mark, sedermera till ett fullständigt seminarium.

År 1881 utfäste sig makarne H. att gifva 1,000 mark till grundplåt för hvarje folkskola, som under deras lifstid inrättades inom Sordavala kommun; därjämte anlade de å Risti hemman med egna medel ytterligare en folkskola. 1888 förärade de Rytty lägenhet med flera därå uppförda byggnader åt Sordavala landskommun till fattiggård, förbindande sig tillika att intill sin död bestrida fattiggårdsföreståndarens aflöning.

Det testamente, hvilket efter statsrådet H:s död offentliggjordes, bidrog slutligen att i ännu högre mått tillförsäkra de ädla gifvarena allas tacksamhet och aktning. Genom detta testamente tillföllo Sordavala stad en i dess närhet befintlig egendom jämte 80,000 mark; Finska konstföreningen alla i makarna H:s bo befintliga konstverk samt en summa af 200,000 mark, hvaraf räntan skall användas till inköp af inhemska konstnärers alster; polytekniska institutet 50,000 mark, däraf räntan användes till stipendier; samt universitetet återstoden af förmögenheten, sedan ytterligare särskilda legat till släktingar afdragits, hvilken återstod 1885 uppskattades till 220,000 mark, med bestämmelse, att räntan däraf användes till tvänne understöd af minst 4,000 mark hvartdera åt yngre lofvande vetenskapsidkare på tre år med möjlighet till förnyelse.

Statsrådinnan Elisabeth Hallonblad har efter sin makes frånfälle stadigt och med städse gifmild hand gått i hans fotspår. Härom vittna bland mycket annat — såsom 1,000 mark årligen till sällskapet M. M. för anordnande af pristäflingar för finska tonkonstnärer i tonskapelser för manskör — de gåfvor och donationer fru H. gjorde på sin jubileumsdag, nämligen 1,000 mark åt tidskriften Volvoja, 20,000 mark till grundplåt för en blifvande folkhögskola i Karelen; 1,000 mark åt fruntimmersföreningen i Sordavala; 4,000 mark för inköp af en flygel till Sordavala stad samt 400 mark för återupplifvandet af intresset för kantelespel.

På jubileumsdagen uppvaktades fru H. med sång och tal af deputationer från polyteknikernas förening, sällskapet M. M., Savokarelska studentafdelningen, tidskriften Volvojas redaktion, universitetet, Sordavala fruntimmersförening och Finska konstföreningen, och hennes hem i Helsingfors förvandlades under dagens lopp till en formlig blomsterträdgård.

Må hennes lefnads afton blifva lika ljus och vacker som det verk i kärlek, hvilket utmärkt hela hennes lefnadslopp!

Helsingfors i okt. 1901.

V. LINDMAN.

»PRINSESSAN». SKISS FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS FRÅN FÖREG. N:R.

MIDT PÅ BRICKAN stod ett glas med snödroppar, och han stod och såg på dem med drömmande blick. Sådana hade det funnits på Bergshamra, långt nere i trädgården, och tidigt på vårarne brukade Ellen komma och plocka af dem. De voro hennes älsklingsblommor.

Han mindes att hon en gång sagt: »Jag tycker mest om snödropparna af alla blommor; de äro så obefläckade och skära som snön själf, och ändå är ingen blomma så härlig som de. De trotsa snö och köld och is. Jag tycker om det, som är rent och starkt.»

De stodo bredvid hvarandra i trädgården, när hon sade detta, och hennes ansikte fick därvid ett uttryck, som han aldrig glömde. Han tyckte han såg rätt in i himmelen genom hennes djupa, mörka ögon.

Ja, allt detta hade hon väl glömt nu, men Gustaf Brygge mindes nog, han, och i alla fall skulle hon kanske tycka om blommorna och komma ihåg Bergshamra och gamla tider.

Han var så fördjupad i sina tankar, att han ordentligt spratt till vid en sakta knackning på dörren. Jungfrun stack in hufvudet: »Ursäkta, apotekarn, men tvätterskan nere hos fru Svensson är här och säger, att apotekarn vill tala med henne.»

»Bed *fru Malm* vara så god och stiga in.»

Han gick emot henne med båda händerna utsträckta och ett välkomstleende på läpparne, men händerna sjönko slappt ned och leendet stelnade och försvann, då han mötte hennes förvånade, främmande blick. En nästan kväljande känsla af olust och missmod kom öfver henne. De många, långa år, hvarunder de varit skilda åt och intet vetat om hvarandra, reste sig som en isande, ogenomtränglig mur mellan dem båda, och på en gång kom det för honom, att han alls intet hade gemensamt med den fattiga, härjade kvinnan framför honom, att Ellen, den riktiga Ellen, hans barndoms och ungdoms sagoprinsessa, död och begrafven, hvilade i frid under en kulle, täckt med vintergranar och snödroppar, och att den han såg blott var en vålnad, en hemsk förvrängning af den fagra, ljufva bild, som aldrig helt lämnat hans minne.

Han försökte dock lägga band på sig, tog henne i hand och hjälpte henne vänligt af med hatt och kappa, som han själf hängde upp i tamburen. På hans uppmaning att stiga in gick hon långsamt några steg framåt, fick så se det dukade bordet och rummets festliga prägel och stannade dröjande och med synbar förlägenhet.

»Apotekaren väntar visst främmande,» sade hon nästan skyggt, »och jag kommer och stör. Jag ber så mycket om ursäkt, kanske jag kan få komma igen en annan gång, då det blir lägligare.»

Där var den igen — rösten, denna välkända röst, som satte hvarje nerv inom honom i dallring, fångade hans själ i den gamla trollmakten och kom honom att glömma tid, skilsmässa och förändringar.

»Nej, nej,» utbrast han ifrigt. »Ingen främmande alls! Jag bara tänkte — för gamla tiders skull — och om Ellen hade tillfälle och ville göra mig nöjet stanna en stund så —! Ursäkta, kanske jag inte får säga Ellen nu mera?»

Han såg vädjande på henne.

»Jo, tack, Gustaf!» Svaret kom lågmäldt och dröjande. Hon var synbart förvånad.

»Stig fram, Ellen, och sitt ner här i soffan eller kanske länstolen här är bättre.» Han förde henne fram mot bordet och var så ifrig att ställa det bekvämt för henne, att han ej märkte hennes nästan pinsamma förlägenhet. Hon satte sig tyst i soffan midt emot honom; han slog i vinglasen och drack med henne, satt och letade efter ett samtalsämne, framkastade så några likgiltiga anmärkningar, på hvilka hon enstafvigt gaf svar. Trots bådas bemödanden att vara obesvärade, vidgades klyftan dem emellan för hvarje sekund,

Nornans Familj-Symaskiner äro erkända som de förnämsta.

✶ Prydliga ✶ Lättgående ✶ Lättskötta ✶
Syr finaste linnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af maskinen. Syr knapphål, hålsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne. Fullständig undervisning. 10 års garanti.

Nornans Symaskins-Verkstad 6 Birger Jarlsgatan 6.

och en plågsam förnimmelse af missräkning och köld spred sig från deras hjärtan till deras ansikten och satte sin prägel på de tvungna, intetsägande meningar de växlade. Då fick hon se snödropparne och lutade sig hastigt fram mot bordet.

»Åh, se snödroppar,» utbrast hon med synbar glädje, »och så vackra sedan — och så tidigt! Jag har inte sett sådana på många, många år, inte se'n jag var ung och bodde därhemma hos pappa.»

Rösten, som i början varit liflig och glad, blef mot slutet af meningen mycket sorgsen, och hon suckade tungt, men Gustaf Brygge kände sig som frigjord från en börda — det låg något af den gamla Ellen i den förtjusning, med hvilken hon först märkte blommorna.

»Så roligt, att Ellen tycker om dem,» sade han anspråkslöst. »Jag tänkte Ellen kanske skulle göra det, och därför skaffade jag dem. Minns Ellen snödropparne på Bergshamra?»

Hon rodnade till och räckte honom hastigt sin hand. »Tack, Gustaf,» sade hon och såg honom rakt i ansiktet med fuktiga, strålande ögon, »gjorde du det för min skull! Om du visste, hur jag sätter värde på det; det är en hel värld af lycka — och frid — och barndomsminnen, som trollas fram, när jag ser dem.»

Det var den gamla Ellen, som talade, det var hennes röst, hennes stolta, behagfulla åtbörder och sätt. Den inre rörelsen spred sig som ett skimmer öfver hennes bleka, härjade drag, lyste i hennes ögon och gaf henne för en kort stund tillbaka hennes ungdoms skönhet och makt.

Åter var hon »prinsessan», och ännu en gång var han hennes lycklige, lydige tjänare. Han höll kvar den hand, hon räckt honom, och tryckte den sakta mellan sina båda. Det var ett annat handslag detta än det, hvarmed han mött henne, och dess trofasta hjärtlighet gick den öfvergifna kvinnan rakt till hjärtat, ref ner det stängsel af skygg misstänksamhet, hvarmed hon omgifvit sig, och gjorde henne för en stund lik sitt forna självmedvetna, behagfulla jag.

Endast för en kort stund — hon visste det själf —, sedan skulle hon återvända till sitt kala, otrefliga rum, stå lutad öfver strykbrädan och tyst mottaga kundernas uppdrag och anmärkningar — så skulle det bli om ett par timmar och sedan alla dagar hela hennes lif igenom, men inte just nu. Den mannen, som satt där midt emot henne, var ju hennes gamle barndomsvän, som inte begärde bättre än att, för en stund åtminstone, få glömma de olika förhållanden, under hvilka de lefde; hvarför skulle då hon minnas?

När de åter lugnt sutto midt emot hvarandra, var den forna misstämningen som bortblåst, och de talade fritt och otvunget. Hon tackade honom för hans besvär med hennes pension och berättade litet om sina planer för framtiden. Hon hade genom bref fått löfte om plats som husförestånderska hos en lägre tjänsteman i samma stad, där hennes gosse gick i skola, och där hon var känd. — »Jag hade ju helst velat vara min egen,» sade hon med ett vemodigt leende, »men det går inte. Jag tror nog jag kan arbeta, men jag har inte det sätt, som fordras för att dra kunder.»

Så kom hon in på gossen, och då lyste hennes ansikte upp. Han var så snäll, hennes Einar, så duktig, så flitig, redan i nedre sjätte klasssen, fast han bara var 14 år. Han ville gå läsvägen, men därpå var ju ej att tänka; i stället skulle han sluta skolan till sommaren och försöka komma i handel.

Apotekaren satt tyst och hörde på henne; han skulle velat säga något, göra ett erbjudande, men han kom sig inte för.

»Har du inga flere barn?» frågade han slutligen. »Jag har hört du skulle haft en flicka.»

»Jag har haft,» sade hon kort, »två flickor, äldre än gossen, men de äro båda döda. Det är bara Einar kvar.»

Rösten blef vek, när hon talade om sonen.

»Är han lik dig, Ellen?»

Hennes ansikte mörknade. »Han är lik sin far till utseendet,» sade hon dystert, »på hvem han eljes brås af oss, kan man ju ännu ej så noga veta. Det kan vara lika illa i hvilket fall som helst!»

Ämnet plågade henne synbart. Hon gjorde en tvär öfvergång och började fråga efter gamla fru Brygge och åtskilliga bekanta från hemorten.

Så letade sig samtalet fram till gamla tider, minnena drogos fram, förskönade och fördjupade genom afståndet, och nu var Gustaf Brygge riktigt med. Barndomsupptåg, ungdomsfröjder och små motgångar — allt kom han ihåg, och allt skulle talas om och lefvas om i minnet på nytt.

Det var nu han, som nästan ensam talade, och hon satt tyst och hörde på, då och då inflickande ett ord eller svarande med ett leende. Hur minnesgod han var! Det var nästan, som om hon sett sig själf i en spegel, sådan hon var på den tiden, ty alltid var hon med i allt han berättade — vacker och öfvermodig, trotsig men storsinnad. Hur man kan bli förändrad!

»Minns du, Ellen, den där gången, då du och jag och systrarna och doktorns långa Märtha rott öfver till Hjelmnäs udde för att plocka smultron? Det var i juli — en så vacker dag — jag kommer ihåg, att jag tyckte, jag aldrig förr sett himlen så blå eller skön, så stilla och blank. Du var så glad och vänlig den där gången, du tog vatten i dina böjda händer och gaf mig att dricka, för att jag blef törstig af rodden, och när det rann bort mellan fingrarne, då jag skulle dricka, skrattade du, så dina hvita tänder lyste; eljes skrattade du inte så ofta, Ellen, du var mest allvarsam. Ja — och så kommo vi fram och gingo och letade där i skogen, och, rätt som det var, fingo vi höra jämmerläten rakt som af en plågad människa. Vi skyndade oss dit bort, och då fingo vi se patron Peters på Hjelmnäs, som höll på att slå en af sina hundar så där obarmhärtigt, som han brukade! Han hade varit på jakt, och hunden hade varit olydig. Flickorna till att gråta och be honom sluta, men han svor och höll på; han var just inte hvarken blödig eller artig af sig, rika patron Peters! Du kom litet efter de andra. Inte ett ord sa' du först, men du blef hvit som ett lakan, och ögonen lyste svarta.

Sluta, patron Peters! Han svor till och höjde piskan till ett nytt slag, men det var inte hunden, som fick det, utan det träffade i stället din utsträckta arm, så att klädningsärmen spräcktes, och blodet började sippra fram.

Hur han bad dig om förlåtelse — och du!

Åh, jag glömmer aldrig, hur du såg på honom, så att jag tyckte, han skulle velat sjunka genom jorden.

Det var ingenting, patron Peters, och helt och hållet mitt eget fel! För resten, den som kan *så* misshandla ett djur, inte gör det *honom* något att slå en kvinna.

Så vände du honom ryggen och gick ner till båten, så lugn, så stolt och så vacker — hur vacker du var den gången, Ellen! Jag tyckte du var som en drottning, och att ingen, ingen på jorden, kunde kufva eller böja dig.»

Hon log vemodigt. — Äfven hon mindes scenen i skogen — den misshandlade hunden, mannens brutala vrede och så hon själf! Ja, hon var stolt då, äfven hon trodde, att intet kunde böja henne, när hon hade rätten på sin sida! Ack, lifvet är en sträng tuktomästare, det kufvar det stoltaste hjärta, böjer under sitt järngrepp ungdomstrots och ungdomsmod!

»Kommer du ihåg, Ellen?»

Hon nickade och glimten af ett leende tändes i hennes mörka ögon.

»Jag minns nog! Men kommer *du* ihåg, hur alla sedan tyckte jag burit mig så illa åt, och pappa ville jag skulle be patron Peters om förlåtelse. Han kom hem till oss i ett ärende, och då ropade pappa in mig och bad om ursäkt å mina vägnar — stackars gamle pappa, han var en fridens man och ville ha frid med alla till hvad pris som helst — men den gången besvärade han sig i onödan, för patron Peters var ej alls ond på mig.»

»Ond! Tror du inte jag vet han efter den dagen var som galen efter dig. Alla sade du var tokig, som inte ville ha honom, men jag visste nog, du aldrig skulle gifta dig med en sådan som han — så för hans skull var jag aldrig rädd.»

Apotekaren afbröt sig och såg bort helt förlägen, men hon hade ej lagt märke till hans ord. Hon satt med händerna hopknäppta i knäet och såg med drömmande ögon in i den falnande brasans glöd, som om hon däri sett de bilder aftecknade, som hennes barndomsvän så ifrigt upprullade.

Nu, sedan det trötta, förpinade draget vikit undan, såg hon icke längre så gammal och härjad ut; de stela, hårda linjerna kring mun och ögon hade veknat och liksom utplånats, och det vackra ansiktet återtagit sitt ursprungliga, ädelborna lugn.

En gång steg hon upp som i tankarne, rörde om i kakelugnen och flyttade undan en stol, som kommit att stå för nära elden. Det låg ett sällsamt, måttfullt behag i hvar och en af hennes rörelser — hon liksom fyllde hela rummet — och nu som förr kände Gustaf Brygge den gamla tjuskraften däraf. Han hade för länge sedan slutat tala, äfven han, och satt nu stilla och betraktade henne oafvändt.

Och som han satt där och såg, strökos år och förändringar bort och blefvo till intet. Den fattiga tvätterskan, som sett bättre dagar, fanns ej mera till för honom, han såg endast sin barndoms och ungdoms sagoprinsessa, som af en nyck iklädt sig en tiggerskas gestalt och när som helst kunde kasta af sig förklädnaden och stå där framför honom i all sin stolta skönhet. Allt, hvad han hoppats, drömt och lidit, blef på nytt till lif — hans barndoms svärmeri, hans forna vördnadsfulla tillbedjan, saknaden och sorgen. Han kände det på nytt alltsammans, och den gamla kärleken fyllde hans själ och lockade tårar i hans ögon.

Då slog en klocka tre hårda, klara slag. Hon spratt till, strök sig med handen öfver pannan och reste sig upp.

»Så sent,» sade hon sorgset, »jag har uppehållit dig länge, Gustaf — förlåt mig och tack! Du har gjort så mycket för mig, och jag kan inte tacka dig, så som jag ville, men det förstår du nog ändå! Det var så svårt för mig att söka upp dig. Du kan nog inte förstå, du, hur det känns att komma som jag nu till den, man fordom känt, för att begära hjälp som en tiggerska. Jag var så rädd att träffa dig, för jag visste, du skulle tycka synd om mig och ha medlidande — *det* är det värsta af allt för — för sådana som jag; långt hellre då hårda ord och förödmjukelser. Och jag förstod dig inte alls först vi träffades och du var så vänlig, för hade jag det gjort, hade jag ej varit så frånstötande, men nu förstår jag det. — Du är dig lik, du, Gustaf, som förr i världen, och det är det bästa jag kan säga om dig.»

Hon räckte honom handen till afsked och han tog den, men släppte den strax. Det var, som om något snörde tillhopa hans hals, och han kunde med möda få fram orden.

»Går du nu, Ellen? Får jag inte se dig mera?»

»Nej, för jag reser nog i veckan. Här kan jag inte stanna. Det går inte för mig att få arbete här, som jag tänkt, och därför är det bättre jag försöker på annat sätt. Farväl och — tack än en gång!»

Hon gick mot dörren. Hennes hand låg redan på låsvredet, inom en minut skulle hon vara försvunnen, och han skulle aldrig få se henne mer.

Och det var inte blott hon, som skulle gå bort — när hon gick, skulle hon ta med sig den sista glimten af hans ungdom, den sista skymten af poesi från hans lif. Han skulle åter försjunka i denna belåtna likgiltighet, hvarur han nu kände sig så våldsamt uppryckt — han skulle på nytt lefva endast för lifvets småting och obetydligheter, räkna en god middag eller ett tarfligt viraparti som sina förnämsta nöjen och döfva sitt behof af ömhet genom att vårda sina kanariefåglar och ansa om sina blommor.

»Ellen, Ellen!» — Hon vände sig förvånad om.

Med utsträckta händer och ett ansikte, förvridet af sinnesrörelse, men adladt och fördjupadt i uttrycket genom den våldsamma själskampen, kom han emot henne.

»Hvarför går du?» sade han hest. »Hvarför vill du inte stanna hos mig — hos mig, som väntat på dig i hela mitt lif! Därute i världen är split och kamp och strid, men här hos mig är det lugnt och varmt — bara du vill stanna. Jag skall värna dig, Ellen, för nu kan jag det, lyda alla dina önskningar, göra allt du begär, men gå inte — gå inte ifrån mig!»

Han höll krampaktigt fast i hennes klädning, hans läppar ryckte och darrade, och orden kommo fram stötvis och afbrutna. Hon kände, att han menade allvar, men hon kunde icke förstå honom.

För henne, hvars lif i det hela endast varit en oafbruten kamp mot ödet, hvarunder hennes själ hårdnat och all vekhet liksom bränts bort — för henne var denna minnesgodhet, detta trofasta fasthängande vid ett ungdomssvärmeri något sällsamt och ofattbart. Hon såg på honom nästan medlidsamt, och, utan att tänka därpå, använde hon samma uttryck som en gång förr.

»Stackars Gustaf!» sade hon vekt.

(Forts.)

A. B. MAX SACHS
STOCKHOLM

Guldmedalj Stockholm 1897. ☆ **Guldmedalj Paris 1900.**

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halfsiden — bestående af: **1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter** samt **1 Salongsbord.** Komplett 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

Välsittande ✻ **KORSETTER OCH REFORMLIF** ✻ *Smidiga.*

Akt.-Bol. Sv. Korsettfabriken — Jansson & C:o Hamngatan 20, Drottninggatan 31, Vesterlånggatan 33.

FÖRSTA MÖTET.

DEN JAPANSKA KVINNAN.

AF IDA TROTZIG OCH THYRA BRANDELIUS.

II. GIFTERMÅL OCH SKILSMÄSSA.

I JAPAN finnas hvarken gamla ungkarlar eller ungmör, ty giftermålet är där en lika naturlig sak som lif och död, d. v. s. oundvikligt. När därför den japanska flickan uppnått en ålder af 16 år, är det faderns plikt att utvälja en make åt henne, ty skulle dottern ej vara gift vid 20 år, anses det som en skam för familjen. Frieriet tillgår ungefär på följande sätt. Fadern beder en af sina äldre vänner utse en lämplig man för hans dotter. En sådan giftermålsmäklare kallas »nakodo», och åtager han sig icke blott underhandlingen, utan förblifver städse det unga parets beskyddare, till hvilken de kunna vända sig, då de önska ett godt råd. Då fadern gifvit sitt samtycke till valet af måg, bestämmes ett tillfälle, då de unga för första gången skola råkas, hvilket kallas »mi-ai».

I sällskap med giftermålsmäklaren besöker den unge mannen sin blifvande bruds hem, och den enda gång han då tillåtes att se henne, är, då hon serverar honom téet. En väl uppfostrad japanska inträder sakta, bärande tekoppen i båda händerna samt nedsätter den under djupa bugningar framför gästen, hvarefter hon, utan att hafva yttrat ett enda ord, aflägsnar sig. Ett dylikt tillvägagående förekommer blott inom de högre klasserna. Bland de lägre och medelklasserna arrangeras mötet under utflykter eller på teatern, men de unga stå alltid under föräldrarnes eller »nakodos» bevakning. Hennes känslor och omdöme tager man ej notis om, utan måste hon viljelöst foga sig efter sin faders beslut och träder sålunda lika oreflekterande i samma fotspår, som hennes mor och mormor förut beträdt, — ett öde, som alla japanska kvinnor delat sedan urminnes tider.

Den unge mannen har således blott föga tid att bestämma sig, om han går in på giftermålsförslaget eller ej. Oförmögen att döma om hennes karaktär, låter han hennes utseende, afgöra saken. Idealet för en japansk skönhet är ett ovalt ansikte, liknande konturerna af deras beryktade »Fuji-yama», det berg japansk konst älskar att måla. Håret måste vara glänsande svart samt fullkomligt slätt. Japanskorna anse sig mycket olyckliga, om de af naturen blifvit begåfvade med lockigt hår och göra sig lika mycken möda att få det slätt som de europeiska damerna att krusa sitt. Ögonen äro mandelformade, uppåtdragna, ögonbrynen fint tecknade. Näsan rak och munnen liten med fylliga, röda läppar. Hyn ljuslett med endast ringa färg på kinderna. Hållningen får ej vara rak, utan något framåtlutad, stegen korta och trippande med fötterna vända inåt.

MIDDAGEN I FÖRÄLDRAHEMMET.

*

Då bröllopsdagen skall väljas, undvikas alltid de i japanska kalendern upptagna olycksdagarne, såsom den 4:de mars, 10 juli, 3:dje oktober, 25:te november o. s. v. Presenter, kallade »yuinō», utbytas familjerna emellan, och några dagar före ceremonien, hvilken äger rum i brudgummens hem, måste brudens utstyrsel och tillhörigheter öfversändas dit. Hon får dessutom med sig en byrå, ett lågt skrifbord, ett arbetsskrin, två små lackerade matbord, en fullständig servis, »hashi» eller pinnar, med hvilka japanerna äta, samt två eller flere »futon», vadderade täcken, hvilka, tillika med ställningen för hufvudet, ersätta våra bäddar. Tillhör bruden en förmögen familj,

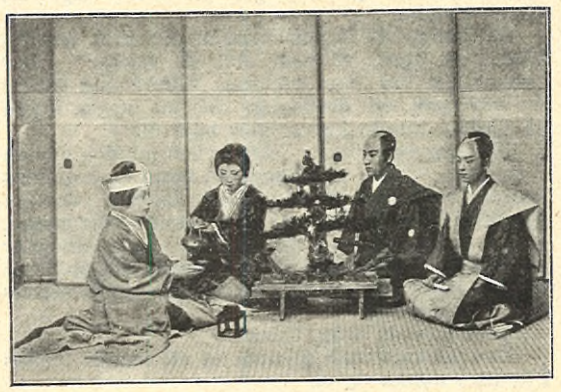

BRÖLLOPSCEREMONIEN.

består hennes trousseau af »kimono», afsedda för hvarje årstid, och oräkneliga »obi» eller skärp. Det japanska oföränderliga modet tillika med tygernas utmärkta kvalitet göra det möjligt för en japanska att vid sitt giftermål förse sig med dräkter, som kunna räcka hela hennes lifstid. Alla de saker, hon får med sig till sitt nya hem, anses som hennes egen tillhörighet, så att i händelse af skilsmässa, hon äger rättighet att återtaga dem.

På bestämd dag och tid, vanligen vid mörkrets inbrott, föres bruden till sin blifvande makes hem af giftermålsmäklaren och hans hustru samt åtföljes dessutom, om hon tillhör högre klassen, af en tjänarinna. Hon är iklädd helt hvit dräkt, sorgens färg, hvilket betecknar, att hon hädanefter är död för sin egen familj. Denna dräkt utbytes strax efter ankomsten mot en, gifven af fästmannen, och iklädd densamma inträder hon högtidligt i det rum, där vigseln skall försiggå och hvilket är prydt med »kake-mono» samt bambu, tall och plommon, lyckans symboler. Hon intager sin plats bredvid brudgummen, ett trappsteg lägre än hans, hvilket tyder på den japanska kvinnans underdåniga samhällsställning. Vid själfva ceremonien äro, förutom brudparet, inga andra närvarande än »nakodo» och hans hustru samt understundom de unga flickor, hvilka skola framräcka bröllopsbägarne. Under sång af en osynlig kör upphälla de vinet i tre bägare af olika storlek och sätta dem framför bruden. Hon dricker först, tre gånger ur

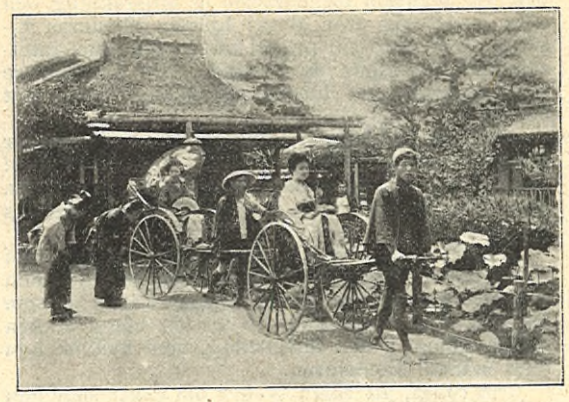

FÄRDEN TILL BRÖLLOPSHUSET.

hvarje bägare, hvarefter hon lämnar dem åt brudgummen, hvilken iakttager samma ceremoni. Detta upprepas tre gånger och är kalladt »san san ku do», hvilket betyder tre gånger tre nio gånger. Det motsvarar vigseln och är symbol af att brud och brudgum nu skola dela sorg och glädje. Omedelbart därefter lämnar bruden rummet, men återkommer snart, denna gång iklädd en lysande dräkt samt mottager då sina föräldrar och öfriga gäster, hvilka under tiden anländt. Sedan tager festmåltiden sin början, (då kvickhet och humor öfverflöda) och aflägsna sig gästerna sällan före midnatt. Vid festens slut måste brudparet i »nakodos» närvaro ännu en gång i nio bägare vin lofva hvarandra trohet. Denna gång är det mannen, som dricker först, därmed visande, att han nu är härskaren.

Bruden räknas hädanefter såsom fullkomlig medlem af sin mans familj och alla band utom ömhetens äro brutna med hennes egen. Hon måste äfven förändra dräkt och hårkläd-sel. Ofta brukar hon afraka ögonbrynen och svärta tänderna, ehuru detta senare lyckligtvis börjar blifva omodernt.

På tredje dagen efter bröllopet göra de nygifta visit hos brudens familj och denna händelse till ära gifva då vanligtvis föräldrarne middag, till hvilken alla hennes vänner äro inbjudna. Under middagen dansas och musiceras af »geishor», hvarjämte det är brudens skyldighet att uppträda som värdinna, och får hon ej lämna föräldrarnes hem, innan alla gästerna gått därifrån. Ungefär två eller tre månader senare hafva de nygifta bjudning, antingen i deras hem eller i téhus, och har det på senare tider blifvit modernt i den högre societeten att gifva baler i utländsk stil.

*

I Japan är äktenskapet för ingen del af varaktig beskaffenhet. Isynnerhet bland de lägre klasserna är det ej ovanligt för en man att gifta och skilja sig från flere hustrur i följd, och en kvinna, som blifvit skild en eller två gånger, är oftast villig att ånyo ingå i äktenskap, en andra och äfven tredje gång. Bland de högre klasserna hålla fruktan för skandal och skvaller dem tillbaka att alltför

UTFLYKT I DET GRÖNA.

ETT DIAMANTBRÖLLOPSPAR. GROSSHANDLAREN OCH FRU A. W. BALKENHAUSEN. NILSSON, SÖLVESBORG, FOTO.

ofta bruka rättigheten af skilsmässa, men är det äfven där så vanligt, att man kan möta talrika aktningsvärda och ansedda personer, hvilka någon gång i sitt lif gått igenom en sådan erfarenhet. En punkt i lagen, som förmår många mödrar att hellre sucka under det äktenskapliga oket än söka skilsmässa är, att barnen tillhöra fadern, och huru olämplig han mången gång kan vara att taga vård om dem, är det han och ingen annan, som äger rättighet att bestämma öfver dem. Äfven om lagen skulle tillåta modern att behålla sina barn, så vore det henne nästan omöjligt. Hon har inga utvägar till förtjänandet af sitt och deras uppehälle, ty få sysselsättningar stå öppna för kvinnorna, utan är hon därför tvingad att blifva beroende af sin fader eller någon manlig släkting.

Vår lilla japanska vet därför fullkomligt väl, då hon kläder sig i bruddräkt och begifver sig till sin blifvande mans hem, att hennes lycka endast och allenast beror på att ödmjuka sig själf samt söka uppföra sig så, att det behagar hennes herre och husbonde. Hon kommer att tillhöra en man, af hvilken hon känner föga eller intet och hvilken har i sin makt att vid minsta nyck sända henne åter till hennes faders hem. Ingenting har hon sedan att lefva för eller hoppas på, utom att ännu en gång ingå i det äktenskapliga ståndet, den enda möjliga utväg, som finnes för en japansk kvinna att få ett hem.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan

EN BETYDELSEFULL FAMILJEFEST.

DET ÄR YTTERST SÄLLSYNT, att makar förunnas sammanlefva så länge, att de hinna fira sitt diamantbröllop. Kommer därtill, att kontrahenterna genom en i alla skiften bestående inbördes kärlek fått njuta äktenskapets fulla lycka, är en dylik högtid väl värd att hugfästas i minnet.

Ett sådant diamantbröllopspar, hvars porträtt Idun fått tillfälle meddela i dagsnumret, är grosshandlaren A. W. Balkenhausen och hans maka Calla Svanlund i Sölvesborg.

Grosshandlaren Balkenhausen, som föddes i Köpenhamn år 1813, öfverflyttade vid helt unga år till Sverige och blef redan 1834 egen handlande och borgare i Sölvesborg, vid hvilket samhälle han allt sedan dess varit fästad och i hvars allmänna angelägenheter han deltagit med en verksam borgares hela intresse.

Den år 1839 stiftade Sölvesborgs sparbank räknar i honom en af sina upphofsmän och ordförande. Likaså tillhörde han Sölvesborgs stadsfullmäktige från denna institutions införande 1863, dels enbart som ledamot, dels ock som ordförande. I stadens drätselkammare samt i hamnstyrelsen fungerade han äfven i sistnämnda befattning; dessutom var han ledamot af landstinget samt af flere kommittéer, tills han för några år sedan på grund af hög ålder drog sig tillbaka från all offentlig verksamhet.

Han ingick den 22 oktober 1841 äktenskap med Calla Svanlund, född 1821 och dotter till handlanden Svanlund i Ronneby. Diamantbröllopet firades på årsdagen i det åldriga parets hem i kretsen af barn och barnbarn, som kärleksfullt hyllade de båda gamla med ur hjärtat gående välönskningar.

UR DAGSKRÖNIKAN.

ETT SKULPTURLOTTERI. Hr Werner Åkerman, den välkände skulptören, af hvars eleganta mejsels alster Iduns publik förra året hade tillfälle att se några afbildningar i sammanhang med den biografi öfver konstnären vi då meddelade, har i dagarne anordnat ett skulpturlotteri, hvarvid en stor del af mästarens yppersta skulpturer komma att bortlottas.

Vi fästa allmänhetens uppmärksamhet på detta ganska enastående tillfälle att för en ringa penning komma i besittning af värdefulla konstverk, enär något skulpturlotteri af denna omfattning aldrig tillförene anordnats i vårt land. — En del af vinsterna exponeras f. n. i Konstnärshuset vid Smålandsgatan, där lotter tillhandahållas till ett pris af kr. 2,50 pr lott.

*

DEN NORDENSKJÖLDSKA SYDPOLSEXPEDITIONEN har nu i förra veckan ombord på »Antarctic» lämnat Sverige för att anträda sin färd mot de södra polarregionerna, och meddela vi här en bild, tagen i den stund, då det flaggsmyckade fartyget i den disiga höstmorgonen lade ut från Skeppsbrokajen i Göteborg och gled ut öfver älfven mot sitt antarctiska mål.

Ledare för expeditionen är docenten, d:r N. Otto G. Nordenskjöld, och deltagarne i densamma äro, förutom fartygets besättning, följande personer: kapten C. A. Larsen, som för kommandot på Antarctic, docenten Axel Ohlin, kandidat Erik Ekelöf (expeditionens läkare), doktor Gösta Bodman (fysiker), kandidat K. A. Andersson (zoolog), kandidat C. F. Skottsberg (botanist) och amanuensen J. G. Andersson.

ANTARCTIC LÄMNAR GÖTEBORGS HAMN.

Vi hoppas att längre fram kunna meddela några intressanta fotografier från expeditionens färd, då d:r Ekelöf, som är skicklig fotograf, lofvat att komma ihåg Idun med hvad som kan erbjuda sig i den vägen.

Expeditionens hufvudsyfte är undersökning af hafsområdet mellan Eldslandets sydspets, Weddells öar och konung Oscars land samt Grahams land, och helt visst skall den återvända hem med lysande resultat i vetenskapligt hänseende och därmed hedra både sig själf och sitt land.

*

MALMÖ MUSEUM invigde högtidligen härom dagen sin ståtliga nybyggnad, vackert belägen i ena hörnet af den uppväxande slottsparken. Museet, som för ett femtiotal år sedan stiftades och sedan under den blide, kunskapsrike

MALMÖ NYA MUSEUM.

lektor Eurenii kärleksfulla omvårdnad alltjämt ökat sina samlingar, har hittills bott »på nåder» i allmänna läroverkets lokal och där haft så knappt om utrymmet, att en mängd saker måst stå ouppackade i sina lårar. Så mycket mer öfverraskas man nu, då man får se, huru pass rikhaltiga samlingarne i själfva verket äro.

Museet inrymmer en naturvetenskaplig afdelning, en kulturhistorisk och en afdelning för bildande konst. Ännu återstår väl mången lucka att fylla, men museet hoppas, att dess gynnare ej skola glömma bort dess tillvaro.

Vår bild visar oss museet, sedt från Regementsgatan.

—N.

HINDEN.

SÅ BLIF, natur, då du min bundsförvant
och hejda hennes steg, att ej hon svinner
från denna nejd! Du berg, res upp din brant
oöfverstiglig! Och du flod, som rinner
bland kullarne, väx bred och djup och stark,
rif alla broar bort och bryggor spola
mot fjärran haf, dit dina böljor skola,
men släpp ej henne från min hembygds mark!

Du gröna skog, din hjälp jag också kräfver.
Låt snår och grenar slingra samman tätt,
tryck granmörk bark mot björkens ljusa näfver,
en vägg af stam vid stam i vägen sätt!
Men fläta törne ej i din barriär,
att inga taggar hennes lemmar stinga!
Med stilla styrkan hennes flykt betvinga,
att hon ej märker, att hon fånge är!

Du hedens ljung, om hennes kosa når
ditt vildmarkshaf, låt snaror henne skrämma,
att strax hon må de snabba stegen hämma
och mindre skygg på trygga stigar går!
I rika ängar, er med blomster smycken,
som doften ljuft och ögonfägnad ge!
I, lundens källor, bjuden läskedrycken!
Du vind i löfven, susa Evoë!

JEREMIAS I TRÖSTLÖSA.

KONSTNÄRLIG ANDA I VÅRA HEM.

AKTIEBOLAGET SVENSK KONSTSLÖJDUTSTÄLLNING har nu äfven slagit sitt stora slag för höstutställningssäsongen och vunnit en vacker och beaktansvärd framgång. Bolaget har nyttjat detta tillfälle att framvisa — och däri ligger det särskildt beaktansvärda för allt ungt folk i bosättningstankar och bosättningsbekymmer! — huru, på såväl det textila som möbelområdet, det *konstnärliga* och det *billiga* mycket väl låta sig *förenas*, n. b. under förutsättningen af en verkligt insiktsfull ledning. Men en sådan behöfver numera icke fattas någon, som vill och gitter fråga därefter, tack vare de framstående konstnärskrafter, som allt hängifnare ägna sig åt uppgiften. Och en mera påtaglig bekräftelse å hållbarheten af denna sats än de tre rumsinteriörer af hr *Alf Wallander*, som nu utgjorde Svensk konstslöjdutställnings stora *clou*, kunde ingen önska sig. Såväl salsmöbeln i sin lifsglada röda färg som herr-rumsmöbeln i rogifvande grönt och sängkammarmöbeln i kyskt hvitt — samtliga af vår enkla svenska furu — gjorde ett harmoniskt måttfullt och på samma gång *individuellt hemtrefligt* intryck. Och af hjärtat vill man instämma med hr Wallander i hans entusiastiska lösenrop: »Bort med den banala snickarstilen ur våra hem och in med en personlig och konstnärlig anda!»

DE LÅNGA mörka kvällarnes, studiernas och böckernas tid är ånyo för handen, och, efter hvad det säges, rustar man sig i förläggarnes läger med febril ifver till den stora litterära julparaden. Hufvudkontingenten af de bebådade, mera märkliga nyheterna dväljes väl ännu i något af den tekniska tillblifvelsens mer eller mindre framskridna stadier bakom våra stora hufvudstadstryckeriers murar, men en del beaktansvärda förelöpare ha dock redan uppträdt på bokhandlarnes diskar och anmälarnes arbetsbord. Vi vilja i dag i korthet dröja vid några bland dem.

August Strindbergs nya dubbeldrama »*Dödsdansen*» (C. & E. Gernandts förlag) torde på grund af såväl sin författares namn som ämnets behandling väcka den största uppmärksamheten. Med skakande kraft skildrar det striden på lif och död, dansen till döds, mellan tvänne i ett oharmoniskt äktenskap sammankopplade naturer. Det är en hästan bestialisk brutalitet öfver denna dikt om den gränslösa egoismens söndersargande brottningskamp, men i all sin våldsamma öfverdrift, i allt sitt bisarreri måste den dock verka tankeväckande på *mogna* läsare. För veka nerver, för naiva sinnen är Strindbergs »allt-går-igen»-dramatik ingalunda att anbefalla.

Detta är höstens enda drama. På poesiens område föreligga tvänne verk: *Alfred Jensens* konstnärligt ypperliga tolkning af *Anton Askerc's Sloveniska ballader* och ett litet häfte *Visor* af *Moritz Marcus*, bägge på Alb. Bonniers förlag. Någon kraftigare diktarindividualitet röjes ej genom sistnämnda debut, men en mjuk och känslig formgifning förlänar dock åt flere af de små dikterna ett älskvärdt tycke.

»Min längtan en örnkonungs vingar ej bär
och tål intet blod att mista,
min längtan är vek som en moders är,
som bäddat sin son i en kista . . .»

sjunger förf. själf i en af »visorna till Karin», och detta kan godt gälla som karaktäristik för hela den lilla samlingen.

Trenne romaner af kvinnliga författare täfla om den läsande allmänhetens gunst, dock må först som sist sägas, att en af dem äger de ojämförligt starkaste konstnärliga betingelserna att i denna täflan hemföra segern. Det är fru *Maria Rieck-Müllers* norrlandsroman »*Mellan haf och fjäll*» (Gernandts förlag). I den kortare skissens och novellens form har förf. redan tidigare dokumenterat sig som en ledig berättare med god psykologisk blick och vaket natursinne, och med den större uppgift, hon nu förelagt sig, ha dessa egenskaper växt ut. Det är en stark och äkta norrlandsstämning öfver boken, och den oförenliga motsatsen mellan haf och fjäll, mellan kustens och höglandets barn är i en enkel kärlekssaga trovärdigt och känsligt skildrad.

Den jämnvikt, som så lyckligt utmärker fru Rieck-Müllers författareskap, saknas däremot allt för mycket hos fru *Ellen Idström*, och hennes — på Alb. Bonniers förlag — nyutsända berättelse »*Thorild och Louise*» bekräftar denna, vår redan tidigare grundade uppfattning. Ämnet äger förvisso intresse — en ny synpunkt öfver barnets makt att olösligen binda föräldrasjälarne vid hvarandra — och förf. har gripit det an med all frimodighet. Men det är på konstnärligheten i detaljen det brister. På sina ställen slår stilen öfver i det rent af parodiska. Fru Idström sitter inne med ett obestridligt personligt författaretemperament, men ännu fattas skolningen. Och *den* kunna ej ens genierna undvara.

Ointresserad lämnar en dock icke Ellen Idströms bok, men i så mycket högre grad är detta fallet med fröken *Stockenstrands* roman »*Den gyllene trappan*», en tröttsam väg att vandra för den stapplande anmälaren. Förf. har tidigare visat sig som en god och hjärtevarm skildrare af de »smås» och förtrycktas sak; här har hon råkat in på områden, dem hon allt för otillräckligt behärskar. Och Swedenborgs i och för sig föga djupsinniga sats, som tagits till bokens motto — »man och kvinna uppnå sin fulla enhet, därigenom att de, såsom älskande, bistå hvarandra till ömsesidig förädling och förljufning» — kräfde förvisso en mindre trivial utläggning för att blifva njutbar som predikotäxt.

Ett par novellsamlingar ha vi däremot det nöjet att kunna obetingadt anbefalla: *Elisabeth Kuylenstiernas* »*Bubblor*» och *Karl Hedbergs* »*Lifvets salt*» — båda på Alb. Bonniers förlag. Fröken Kuylenstiernas distinguerade berättarkonst är allt för väl-

HYLIN'S
Lanolin-Glycerin-Tvål
i stänger.
Mild och välgörande för huden.
Hylin & C:os F. A. B.
Stockholm.

känd för Iduns läsekrets för att behöfva omordas, och att den spirituelle unge *dramatikern* med det uppburna gamla författarenamnet äfven måste vara en underhållande *novellist*, det hade man nästan på förhand kunnat gå i god för. Han har nu till fullo bestyrkt det genom sin samling af än djupt känsliga än ironiskt lekande studier öfver kryddan, som ger lifvet dess sälta. Och hvilken den kryddan är, därom behöfva vi väl icke upplysa Iduns älskvärda läsarinnor!

Ett genom sin impressionistiskt raska och lediga berättarton lika underhållande som genom sin författares rika personliga erfarenhet upplysande dokument om de svenska emigranternas *leben und treiben* i det stora landet hinsidan Atlanten är den samling Amerikaskisser, som under den gemensamma rubriken »*Där ute*» utsändts af hr *Henning Berger*, den kända månadsskriften Varias redaktionssekreterare. Ej mindre fängslande i sin art äro hr *Edvard Stjernströms* käcka skildringar från en flerårig vistelse som legionär: »*I franska främlingslegionen*», och man motser med längtan den fortsättning, som bokens beteckning af en »första samling» synes utlofva. Bägge dessa arbeten föreskrifva sig från C. & E. Gernandts förlag.

Af hr *A. Roosvals* välredigerade tidskrift *Teatern* har ett nytt häfte utkommit, det första för säsongen. Första sidan upptages af ett utmärkt porträtt af Gustaf Fredrikson, till hvilket han fogat några självbiografiska rader. Under rubriken »Människor eller gudar?» lämnar hr W. Peterson-Bergen en synnerligen intressant studie öfver gestalterna i den Wagnerska cykeln »Nibelungens ring», detta särskildt med afseende på det förestående uppförandet af »Rhenguldet». Häftet innehåller vidare en hel del illustrationer till teaterkrönikan och afslutas med Andréas Halléns vackra romans ur Topelius sagospel »Sancta Maria» från sommarens kulturhistoriska spel i Visby.

(Forts.) J. N—G.

ETT LITET SVAR PÅ »DE FATTIGAS TANKAR».

(Se Idun n:r 40.)

HVARFÖR »trälar»? Hvarför klafva
själ vid stoftet? Då i himlen
hemortsrätt han ju får hafva?

Dit upp blott med hopp I blicke.
Efter dimomhöljdt »Nirvana»
spörjen icke, söken icke!

Och om spända muskler domna,
senor tröttas, ögon slockna,
är det bästa ej att — »somna»,

men att lifskraft återställa
med de evigt friska flöden,
som från lifvets brunnar välla,

och ha öppet vaket sinne
för, att *ett* blott är nödvändigt
samt ha detta *Ett* i minne.

Minnas, att det dock på jorden
finnes *En*, som vill hugsvala
trötta själar. Minnas orden:

HULTMANS CACAO
har brutit väg för den svenska Cacaofabrikationen.
Dess absolut renhet garanteras, men förbrukare däraf uppmanas enträget att vid köp noga tillse, att de verkligen erhålla Hultmans Cacao och icke billigare uppblandade och förfalskade cacaosorter af svensk eller utländsk tillverkning, hvilka ofta utgifvas för Hultmans Cacao.
Partiförsäljning: Hultmans Fabrikers Filial, Riddargatan 10, Stockholm.

»I, som arbetsbördor bären
och betungens, till mig kommen!
Kommen I, som trötte ären!

Jag vill vederkvicka eder!
Och i sorgetyngda själar
ro och hugnad jag bereder.»

Han »skall väg bland spillror bana.»
Han, som själf är *idealet*,
bära skall sin rena fana.

FANNY CHRYSANDER.

KUNGL. TEATERN är nu färdig med en för denna scen ny opera nämligen »Rhenguldet» af Wagner, förspelet till trilogien »Niebelungenring», hvilken som bekant omfattar musikdramerna »Valkyrian», »Siegfried» och »Götterdämmerung». Redan i nästa nummer hoppas vi kunna meddela om förloppet af denna märkliga premiär.

DRAMATISKA TEATERN. *Gustaf Fredriksons* länge beramade gästspel å denna scen inleddes i måndags med en repris af Sudermanns »Ära», hvari hr F. som bekant har en af sina allra yppersta roller. Konstnären hälsades vid sin reentré å de gamla tiljorna (hvilka han alltjämt borde tillhöra) med en ihållande välkomstapplåd. Hans spel och diktion voro hela aftonen präglade af en spänstighet, klarhet och värme, som i erinringen återförde publiken till flydda tiders njutningsrika aftnar i Dramatiska teaterns salong, då hr F. därstädes var hufvudföremålet för publikens intresse.

För öfrigt gick stycket förträffligt på så godt som alla händer och den fulltaliga publikens stämning var i hög grad animerad.

VASATEATERN. Fru Wiehe-Berény som »Dockan» tog publiken med storm. Ännu mer än i pantomimerna och de franska pjäserna förmådde hon i Audrans glada operett göra gällande den grace och det förtjusande behag, som lagt de bortskämda parisarne för hennes fötter. Hon härmade mästerligt den mekaniska figurens rörelser och hennes framställning var full af glada spratt och skälmska upptåg, som jämte herr Strömbergs roligheter som dockfabrikanten bragte premiärpubliken i det allra bästa humör. Fru Wiehes röst är visserligen liten, men behandlas med utsökt finess, liksom hennes repliksägning är ypperlig och något för de våra att taga lärdom af.

KONSERTERNAS RAD fortfar. För den senast förflutna veckan hafva vi att anteckna ej mindre än fyra, däri inberäknadt en matiné sistl. söndag. Främst bland alla och som en musikalisk högtid står *Aulinska kvartettens första kammarmusiksoaré* för säsongen. Som bekant har denna om vårt musiklif så högt förtjänta kvartett, hvilken med sig förenat hr Stenhammar, beslutit ägna det nu påbegynta musikåret uteslutande åt den store mästaren Beethoven. Den början, som nu gjordes, bådar ej blott godt, utan gifver full visshet om en serie njutningsrika aftnar, sådana som sällan bjudas. Glädjande att nämna synes ock hufvudstadens musikälskande publik på förhand hafva varit på det klara härmed, ty nästan alla platser i Vetenskapsakademiens hörsal hafva abonnerats, och många hafva fått återvända, utan att erhålla biljett till den första soarén. Programmet till densamma upptog tvänne stråkkvartetter, nämligen den i c-moll op. 18 n:r 4 och den i f-dur op. 135 samt däremellan en pianotrio i ess-dur op. 70 n:r 2. Främst af dessa står nog kvartetten i f-dur med den undersköna lento-satsen, som erhöll det mest pietetsfulla utförande. I första kvartetten intresserade, om man skall nämna något, särskildt menuetten och allegrot och i trion hr Stenhammars ypperliga utförande af pianostämman. För öfrigt förtjäna soarégifvarne det största erkännande för såväl pietetsfull uppfattning som fint och gediget utförande. Stämningen var hela aftonen andaktsfull och bifallet efter hvarje nummer synnerligen lifligt och varmt.

Miss Minnie Tracey har genom sin konsert och sin matiné haft tillfälle visa, hvilken sällsynt förträfflig sångerska hon är. Hennes sångkonst tillhör den fransk-italienska skolan, och hennes röst, en omfångsrik och klangfull sopranstämma, är ovanligt jämnt utbildad. Mest beundransvärda äro dock hennes ovanligt sköna mezza voce och hennes pianissimosång. Programmen hafva varit väl valda och upptagit verkligt goda saker af både nordiska och främmande tonsättare, klassiska och moderna. Publiken har båda gångerna varit ganska talrik och bifallet entusiastiskt. Pianoackompanjemanget har fint och diskret skötts af hr John G. Jacobsson, hvarjämte värdefullt biträde lämnats af en ung violinist i k. hofkapellet, hr Nils Ericsson.

Fröken Emma Holmstrand, som i midten på 90-talet var anställd vid härvarande opera, har ånyo låtit höra sig härstädes å en konsert. Hennes ganska vackra stämma har nog utvecklats, men förefaller fortfarande något kall. Föredraget är godt, särskildt då det gäller operasaker, för hvilka fröken H. synes bättre anlagd än för romanssång, och hon skulle nog kunna fylla en plats vid k. teatern. Fröken H. rönte rätt mycket bifall af den ej synnerligen talrika publiken. Biträdande voro fröken Märta Ohlson, hvilken skötte ackompanjemanget och därjämte föredrog ett par mindre pianostycken af Alfvén och Pugno, samt hr C. A. Holmqvist, den från Hallénska konserten bekante unge barytonsångaren, hvars stämma är af anmärkningsvärdt vacker klang, men hvars föredrag är ytterligt elevmässigt och kräfver energiska studier och god ledning.

Ärade annonsörer!

På grund af upplagans betydliga stegring böra mindre annonser till Idun vara inlämnade senast lördagen före den vecka, i hvars nummer de äro afsedda att införas, annonser på en eller flere sidor ännu tidigare efter särskild öfverenskommelse.

Med utmärkt högaktning
IDUNS EXPEDITION.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.
(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 27 OKT.—2 NOV. 1901.

Söndag: Kejsarsoppa; hafstunga a la Colbert; stekt fårsadel med potatiskroketter och legymer; äppelkompott med grädde och bakelser.

Måndag: Polsk köttstufning med potatis; körsbärssoppa med mannagrynsflammeri.

Tisdag: Hachis på får med förlorade ägg; äppelkaka.

Onsdag: Palsternackspuré; stufvad lake.

Torsdag: Ärter med fläsk, plättar med sylt.

Fredag: Fläskkotletter med potatis; nyponsoppa med grädde.

Lördag: Ärtpuré med croutons, laxpudding med skiradt smör.

RECEPT:

Hafstunga a la Colbert (f. 6 pers.). 1 o. 3 fjärdedels till 2 kgr. hafstunga, 1 och 1 half msk. salt, 1 ägg, 1 half kkp. stötta skorpor, 3 msk. smör.

Maitre d'hotel smör: 150 gr. smör, 1 msk. hackad persilja, 1 tsk. citronsaft, 1 half tsk. salt, 1 fjärdedels tsk. hv.-peppar.

Sås: 1 msk. hackad persilja, saften af 1 half citron, 1 kkp. buljong.

Beredning: Fisken rensas och sköljes väl. En djup skåra göres från hufvudet till stjärten och ryggbenet afskäres upp- och nedtill. Fisken saltas därefter, vändes i det uppvispade ägget och de stötta skorporna samt stekes gulbrun i smöret.

Medan fisken stekes tillredes Maitre d'hotel smöret: persiljan sköljes och hackas fint samt blandas därefter väl med smöret, kryddorna och citronsaften Då fisken är färdigstekt uttages ryggbenet och Maitre d'hotel smöret inlägges i öppningen. Fisken upplägges på varmt fat, smöret hvari den stekt tillsättes med den hackade persiljan citronsaften och buljongen samt hälles öfver fisken.

Stekt fårsadel (f. 12 pers.). 3—4 kgr. fårsadel, 2 hg. späck, 1 msk. salt, 1 msk. smör, 3 fjärdedels lit. buljong eller vatten.

Beredning: Fårsadeln, som bör ha hängt 8—14 dagar, bultas väl, hvarefter den tvättas med en duk doppad i hett vatten. Njurarna borttagas, och en del af refbenen så att de tunna sidorna kunna uppvikas. Späcket skäres i fina strimlor, hvilka rullas i saltet och härmed späckas sadeln. Den ombindes därefter och lägges på en med smöret bestruken långpanna, insättes i ugn och får steka vid god eld 2—3 tim. Den spädes med buljongen och öfveröses ofta med sin sky. Skulle steken bli för brun, öfvertäckes den vid slutet af stekningen med smordt papper. Den upplägges på fat och garneras med potatiskroketter, glaserade morötter och gröna bönor. Serveras med sin egen sky.

Polsk köttstufning (f. 6 pers.). 1 kgr. benfritt oxkött, 2 kkpr. stötta skorpor, 2 msk. finhackad njurtalg, 2 msk. finhackad persilja eller lök, 2 tsk. salt, 1 half tsk. hvitpeppar, 2 ägg, 1 msk. smör, 2 stora morötter 1 ordinär portug. lök, 3—4 kkpr. buljong eller vatten.

Beredning: Köttet skäres i två stora skifvor omkring 1 cm. tjocka. De stötta skorporna, njurtalgen persiljan och kryddorna blandas med de uppvispade äggen och arbetas till en smidig deg. Massan delas i två lika hälfter, hvilka läggas på hvardera köttskifvan. Dessa hoprullas och ombindas väl med snöre. Smöret upphettas i en stekgryta, rulladerna brynas däri, och spädas därefter med den kokande buljongen eller vattnet. Morötterna sköljas, skrapas och skäras i tjocka skifvor, lökarna skalas och skäras i klyftor och allt lägges till köttet. Stufningen får sakta koka med tätt slutet lock omkring 1 och 1 half till 2 tim. Rulladerna upptagas, befrias från snörena och skäras i vackra skifvor, som läggas på midten af ett fat och garneras med rötterna och löken.

Såsen silas, skummas samt hälles öfver köttet. Om så önskas kan skalad potatis nedläggas i stufningen 1 half tim. innan anrättningen är färdig. Naturligen måste då mera vätska användas.

Hachis på får (f. 6 pers.). 1 kgr. fårstek (resten) 1 fjärdedels portug. lök, 1 msk. smör, 1 och 1 half till 2 msk. mjöl, 4 dcl. buljong, kokt på fårben, peppar, salt, 1 äggula, 1 dcl. tjock grädde.

Beredning: Köttet skäres i tärningar, löken skalas, hackas fint och fräses i smöret. Mjölet iröres och buljongen, jämte kryddorna tillsättas. Såsen får koka omkring 10 min., hvarefter köttet ilägges. Blandningen afredes med äggulan och grädden — upplägges och garneras om så önskas med förlorade ägg.

Nyponsoppa (f. 6 pers.). 6 dcl. nypon, 2 och 1 half lit. vatten, 1 till 1 och 1 half kkp. krossocker, 1 och 1 half msk. potatismjöl, 25 gr. sötmandel.

Beredning: Nyponen sköljas och läggas i kalt vatten att koka mjuka omkr. 2 tim. Under kokningen vispas soppan kraftigt då och då. Den passeras, sockret tillsättes, och soppan afredes med potatismjölet, upplöst i litet vatten, hvarefter den får ett godt uppkok. Soppan afsmakas och serveras med den skållade mandeln, skuren i långa strimlor.

Laxpudding med äggstanning (f. 6 pers.). 4—5 hg. salt lax, 1 och 1 half lit. potatis, 3 ägg, 1 half msk. hv.-mjöl, 3 kkpr. gräddmjölk, 1 fjärdedels tsk. hv.-peppar.

Till formen: 1 tsk. smör.

Sås: 1 och 1 halft hg. smör, skiradt.

Beredning: Laxen sköljes och vattenlägges dagen förut. Den inklappas i en duk och skäres därefter i skifvor. Potatisen kokas, skäres i skifvor och lägges hvarftals med laxen i en smord form. Första och sista hvarfvet bör vara potatis, äggen vispas med mjölet och mjölken, pepparn tillsättes och äggstanningen hälles öfver puddingen. Den gräddas i ugn omkr. en half tim. och serveras med skiradt smör.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

RESEDA. 1) Ja sannolikt. 2) Det är alltid säkrast och bäst, om man har tillfälle att låta (ögon-) läkare bestämma glasögonen. 3) Om ni i öfrigt bör göra något för att »stärka» ögonen, kan ju lämpligast läkaren i fråga samtidigt afgöra.

DEN OLYCKLIGASTE AF ALLA. 1) Om det, som af läkareutlåtanden tyckes framgå, är fråga om ett organiskt hjärt-

Henrik Gahns
MANULIN
ny glycerinpasta för hudens skydd och vård
i tuber à 50 öre st.
Innehåller de finaste, äfven för den mest ömtåliga hud välgörande, ingredienser, är absolut fritt från skadliga ämnen och på grund däraf ett utmärkt medel till förekommande och botande af torr, sträf och narig hud, hudsprickor, mindre sårnader m. m. Upptages fullständigt af huden, som däraf blir hvit, len och smidig och mindre känslig för köld och hetta. Torkar lätt efter ingnidningen och kan därför användas när som hälst på dagen. Har en lätt och behaglig parfym. Personer med särskildt ömtålig hud böra dagligen använda Manulin. Ingnidningen sker bäst strax efter tvättningen, medan huden är något fuktig.

Göteborgs
Kexfabriks
Ett-öres
Smörgåskex

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.
KONTOR OCH LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

Önskar Ni sälja Jul- och Nyårskort, Visitkort, Stämplar, Sigill m. m., kom då ihåg
John Fröberg, Finspong.
500 gratispresenter utdelas.
Illustr. priskurant gratis, ej franko.

fel, så är ju detta obotligt. Hvad åter »lindrande» medikamenter vid denna åkomma beträffar, så erfordra de i regeln läkares recept. 2) Beror på ömtålighet och känslighet. Använd i stället borvaselin, ingnidet flere gånger dagligen.

B. B. Vi kunna ej utan undersökning afgöra, om något operativt ingrepp behöfves. Vänd er personligen till tandläkare.

KUNIGUNDA. 1) Ja, men helt säkert utan vidare verkan. Det enda, som kan ha något värde af allt detta, är järnet. 3) Humbug. 4) Baddnigar med lika delar blyvatten och rosenvatten.

B. v. B. Om er ålder och hälsotillstånd i öfrigt ej lägga hinder i vägen, böra de tagas 3—4 gånger i veckan. 38 grader, med dusch 25 grader. Massage dagligen.

BRITA W. Nej, det blir nog nödvändigt, ty sannolikt måste de aflägsnas genom bränning eller annat lätt operativt ingrepp.

VÄRMLANDSTÖS. Utom på skadade tänder (eller vinsten!) kan detta bero på magrubbningar, kronisk svalgkatarr, snufva o. s. v., och det gäller således att i hvarje särskildt fall söka få reda på orsaken och aflägsna densamma.

IDA —N. Se svar till Tacksam flicka i n:r 3.

AXEL. Ni torde kunna få detta afhjälpt genom att personligen vända er till specialist i näss jukdomar (öronläkare).

65-ÅRS FRU. Som åderbråcken ej tyckas vara särskildt svåra, kan ni nog undvara åderbråcksbindor el. dyl., åtminstone så länge benen ej svullna, eller ni har något ondt. Bad som vanligt.

NICKA L. Ni kan helt enkelt dricka vinet för sig och taga järnet (jämför svaret till Bertha L—s 2) i n:r 7) för sig. Verkan blir precis den samma.

EVA W. En lätt operation skulle sannolikt bota detta.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 651. Kan någon säga mig, om den i Fältskärns berättelser förekommande ätten Bertelsköld verkligen funnits?

Lilla fårtickan.

N:r 652. Vill någon godhetsfullt ge mig en så detaljerad beskrifning på den manliga Fellingsbrodräkten, att man kan sy en sådan hemma åt mig?

Ce Ge.

N:r 653. Är blåbärssaft nyttig såväl för magsyra som magkatarr, och hur bör den användas för att göra största nyttan? Hvarje morgon eller före hvarje måltid? Hur länge bör kuren fortsättas för att göra varaktig verkan? Göra ej inkokta blåbär samma nytta?

O—a.

N:r 654. Är det någon idé för en närmare 40-årig flicka att resa till Amerika? Är det lätt att få plats, och är betalningen så bra, att man kan spara något nämnvärdt, då man ej har några särskilda kunskaper i något fack, men kan litet af hvarje som hör till ett hushålls skötande? Hvilken trakt är månne bäst?

O—a.

N:r 655. Har i flere år lidit af en svår blåskatarr. Den är visserligen nu botad så till vida, att jag är plågfri, men oupphörliga trängningar besvära mig dock. Skickliga specialister hafva tillfrågats, men utan resultat. Vet ingen något för detta onda?

Gäflebo.

N:r 656. Kan någon säga mig, om Delsbostintan utgifvit i tryck sina roliga historier? Jag har med mycket nöje läst en af dem i en julkalender och ville så gärna lära flere, men vet ej hur jag skall komma i tillfälle därtill. Som jag ej bor i Stockholm, kan jag ej få det stora nöjet att höra henne.

Beundrare af Delsbostintan.

N:r 657. Kan någon upplysa om, hur lång tid behöfves för att genom massage hos professor Cederskölds bota kronisk snufva? Är det mycket dyrt? Finns det ej någon läkare i Örebro, som behandlar dylik åkomma med massage enligt prof. C—s metod?

O—a.

N:r 658. Frågas om någon kan säga mig, huruvida kyrkoherden Heüman från trycket utgifvit någon förklaring af Matthei evangelium? Hvad är i så fall bokens titel? Är den tillgänglig i bokhandeln? Tycker mig sett att förra hälften af en sådan förklaring annonserades till utgifning förra vintern.

Ulla.

N:r 659. Röntgenstrålar användas ju numera för aflägsnande af generande hårväxt? Vill någon, som begagnat sig däraf godhetsfullt i Idun upplysa om resultatets varaktighet, om huden blef normalt slät samt om någon inflammation uppstod? Hur länge varade behandlingen, och hvar undergicks den?

A—t.

Starkaste · TANGENS · Eleganteste mønster
NYHETER
fyrtrådiga Gardiner
Guldmedalj: MALMÖ 1896 · STOCKHOLM 1897 · BERGEN 1898
SVENSKT FABRIKAT

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela ***tre pris****, hvartdera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.*

N:r 540. Att det är möjligt torde hvar och en, som är simkunnig, lätt kunna öfvertyga sig om.

Welleda.

N:r 543. Följande böcker torde lämpa sig: F. F. Carlson, »Sveriges historia under konungarna af pfalziska huset». 1883. A. M. Strinnholm, »Svenska folkets historia från äldsta till närvarande tider». 5 band. 1834—1854. C. G. Styffe, »Skandinavien under unionstiden». 1880. Norstedt & Söners förlag.

Welleda.

N:r 544. Trädgårdsskötsel kan lämna en god biinkomst; samma är förhållandet med hönsskötsel, om denna drifves i större skala.

Welleda.

— Den mest lönande biinkomst för en husmor på landet är utan tvifvel att lära några unga flickor att sköta ett hushåll samt att väfva.

Gymnius.

— Den bästa biinkomst för en husmor på landet är ovedersägligen hönsskötsel. Ty rationellt skötta, kunna 50 hönor gifva en årlig nettovinst af 150 kr.

Bien.

— Om ni skaffar er en bisvärm, bör ni väl kunna få »bi-inkomst».

Tekla Q.

N:r 546. Följande böcker rekommenderas: Hugo von Becker, »Guffars sagor». Gamla och nya historier. Frida von Retzer, »Mitt sagoslott». Gamla o. nya sagor.

Welleda.

— En utmärkt samling är Topelius' läsning för barn, Barnbiblioteket Saga kan äfven rekommenderas, likaså sagor af Anna M. Roos, H. Ch. Andersen m. fl. Äro barnen mera försigkomna, så gif dem i julklapp ett abonnentskvitto på Kamraten.

Karla Rönne.

— De gamla goda sagorna af Geijerstam, Djungelböckerna af Kipling. I det fria af Ewald samt I häfdernas hall af C. Bååt-Holmberg.

Gymnis.

N:r 548. Fackskolan för huslig ekonomi» i Uppsala, föreståndarinna fr. Ida Norrby (se Iduns köksalmanack). Skrif direkt till henne, så erhåller Stina bäst och tillförlitligast alla önskade upplysningar.

Karla Rönne.

N:r 553. Det bästa hårväxtmedel, som finnes, är regelbundna tvättningar. Tvätta hufvudet minst en gång i veckan med äggula och fullkomligt rent vatten. Blir håret torrt, ingnides dagen efter tvättningen litet kinapomada eller vanlig hårolja.

Welleda.

— Det enda som hjälper är ofta upprepad tvättning med såpsprit och noggrann sköljning, först med ljumt och sedan kallare vatten. Har ni råd, så gå till hårfrisörska en gång i veckan det första halfåret, sedan hvar fjortonde dag, men ni måste hålla på länge och sedan efter ett par år kan ni göra det 1 gång i månaden, men också upprepa

No 4711
Familje-Tvål
billig — varaktig.
Försäljes i ½-kilo-paket à kr. 1: 25, innehållande 5 stora eller 8 mindre tvålar i olika färger och lukter.

Köp Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och kulört från **90** öre till **13** kronor pr meter.

Specialitet: **Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoaletter** och till **blusar, foder** etc.

Vi sälja i Sverige **direkt till privata** och sända de utvalda sidentygerna **tullfritt** och **franko** till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)
Siden-Export.

För
Sjuka och Svaga.
Sicco Haemoglobin sicc Schneider

Siccokapslar utgöras af torr Hæmoglobin. Af Prof. Grefve Carl Th. Mörner förordad såsom förstklassig vara och endast en sjättedel så dyr som Capsuloids.

Rikligt blodbildande.
Ordineras af läkare. En ask à 3 Kronor innehåller mera Hæmoglobin än 7 askar Capsuloids, som kosta Kr. 17: 50.

För barn, hvilka icke kunna eller vilja svälja kapslar, är särskildt att rekommendera: »*Sicco chokoladpastiller*», hvaraf en ask med 30 st. kostar kr. 1,50. Dessa smaka som chokolad och innehålla pr st. 0,25 gr. Sicco-Schneider. Erhållas å alla apotek.

Sjukgymnastik, Massage,
samt behandling med **Vibrator** meddelas af undertecknad. Genomgått Liedbecks gymnastikinstitut. 4 års praktik.
Anna Egnér.
Styrmansgatan 2¹, 2 tr. Riks. 35 50.

Guldmedalj 1897
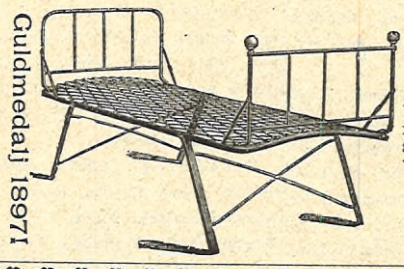
3,000 st. realiseras!
REX är den för sitt pris bästa järnsäng som finnes. Lätt och stark med ram af 25 mm. stålrör och med botten af fjädrande ståltrådsflätning och spiraler. Storlek 190×75 cm. Erbjuder bekväm bädd. Kräfver ringa sängkläder. Hopfällbar. Synnerligen lämplig för sommarställen, gästrum, hoteller, badorter, som domestiksäng etc. — Sändes fraktfritt till hvarje direkt järnvägs- eller ångbåtsstation i Sverige mot förut insänd likvid.
Priset för Rex 1 (som illustr.) . . . . . Kr. 16.50.
» » Rex 2 (utan messingsornament och med lägre gaflar, eljest lika). . . . . » 13.—.
Återtages, om ej till belåtenhet.
Stockholms Järnmöbelfabrik Stockholm.

Guldmedalj i Gefle 1901
för
utmärkt grafisk konst
(illustrationstryck, litografi och kemigrafiska reproduktioner)
tillerkändes
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI

Det svenska preparatet Stefanos är bättre och billigare än det i London tillverkade Mellins Food.

Å den hygieniska internationella utställningen i London 1901 tog *Stefanos* till Sverige högsta pris, *Guldmedalj*.

Kurser med grundlig undervisning i klädsömnad, tillklippning, p ofning, mönsteruttagning. Undervisning gifves af skicklig sömmerska. Eleven syr endast eget arbete. Lektionstid 11—3. Regeringsgatan 48, 1 tr. **Selma Wahlgren.**

Redan nu
böra alla som vilja försälja jul- och nyårskort rekvirera de nyutkomna profven som erhållas **franko** mot insändande af 5 st. 10-öres frimärken. Adr.: **Josef Sjöberg, Tranås.**

Ärade Damer!
Glömmen ej att våra äkta
Java Kaffeblandningar
äro i arom och styrka oöfverträffade.
Plantage Kaffebränneriet
20 Humlegårdsgatan 20
Telefoner: Allm. 5441 & Riks 3668.

Örebro
Wafers
i flera olika sorter
rekommenderas.

detta i hela ert lif. Hårets brännande verkar snarare nyttigt än motsatsen, när det endast sker med förstånd och ej allt för ofta, till ex. flere gånger om dagen.

En annan Anna.

— Se här en huskur mot hårets affallande. 60 gram tvättad och sönderskuren kardborrerot kokas i 1 half lit. vatten med 5 gram natriumbikarbonat. Med denna vätska tvättas hufvudsvål och hår. Den verkar ännu kraftigare och håller sig längre, om man tillsätter hälften så mycket brännvin. Detta medel säges icke allenast hindra hårets affallande, utan äfven befordra dess växt och gifva det en vacker glans.

Karla Rönne.

N:r 555. Bor Anna i Strockholm så besök »Stockholms Inhalatorium», Stallgatan 4, (snedt emot Grand Hotell). Institut för behandling af katarrer i näsa, strupe och lungor. Hvardagar 10—2.

Karla Rönne.

— Med fördel begagnas näsdusch af karbollösning (2 delar på 100 delar vatten) 3 a 4 gånger dagligen; omedelbart efter duschen indrages en nypa talomepulver och pulveriserad alun (3 delar pulver och 2 delar alun sammanblandade).

Welleda.

N:r 556. Vänd er till den nämnda byrån. Ni kan göra det med fullt förtroende.

Welleda.

N:r 557. Fuchsia är en lättodlad växt, som blott behöfver tillräcklig vattning och soliga fönster för att blomma. Den vinner i allmänhet på att under sommaren utplanteras; blir då kraftigare och kan bättre motstå vintern. Då fuchsior skola inplanteras, bör detta ske tämligen tidigt och krukorna icke genast inflyttas i rummen, utan några dar stå i en förstuga e. d., så att öfvergången af temperaturen ej må blifva allt för hastig.

Karla Rönne.

N:r 558. Väfnad kan ni få lära i fröken Johanna Brunssons väfskola, Stockholm (se annons i Idun). Utmärkt kurs i väfnad kan erhållas hos Handarbetets vänner, Stockholm. Sömnad kan ni lära hos fr. Maria Nordenfelt (se annons i Idun). Slöjd meddelas i »Praktiska slöjd- och hushållsskolan» vid Barkarby pr Drottningholm. Begär prospekt! Se annons i Idun.

Karla Rönne.

N:r 559. Se mitt svar n:r 433 i Idun n:r 35 (766).

Welleda.

— Ett utmärkt recept på kryddsill är följande: Sillen lägges ett dygn i vinättika, eller så länge tills skinnet lossnar, när man stryker på den. Äfven spritättika kan användas, men bör då utspädas med lika mycket vatten. Upptagen ur ättikan, lägges sillen att afrinna på linne, nedlägges i krukan, hvarftals med följande kryddor: starkpeppar, kryddpeppar, spansk peppar, spanskhumle, ingefära, kryddnejlikor, lagerbärsblad, salpeter, 30 gr. af hvarje sort, till en val sill, dessutom 800 gr. fint salt och 400 gr. pudersocker. Som färgämne kan användas sandel, om man så önskar. På detta sätt inlagd sill har den fördelen, att man kan bevara den nära nog året om, utan att den förlorar i smak.

Persella.

— Kryddsill: Sats till 4 valar: Sillen rensas, fjällas och sköljes, lägges i svag ättika ett dygn och sedan på linne ett par timmar. Kryddorna krossas och blandas. Två och ett halft kilogram Lüneburgersalt, ett kg. 275 gr. pudersocker, 50 gr. salpeter, 50 gr. starkpeppar, d:o kryddnejlikor, d:o spansk humle, 40 gr. lagerblad. På annat sätt: Sats till 1 val: Sillen gälas, sköljes och lägges i ättika 18 timmar, upptages, strykes väl af och nedlägges sedan med följande kryddor, som strös hvarftals emellan. Ett och ett fjärdedels skålpund Lüneburgersalt, lika mycket pudersocker, 2 lod salpeter, d:o svartpeppar, d:o hvitpeppar, d:o lagerblad, d:o spansk humle, 1 lod kanel. En lätt press lägges ofvanpå, och kruset skakas dagligen en gång. Recept på inlagd sill kan äfven erhållas i Iduns hjälpreda för 1899.

Karla Rönne.

Albin Lenhardtssons
Stomatol.
Den bästa för
tändernas, munnens o. hudens vård
H. Maj:t Konungens
Hofleverantör.

N:r 560. Det finnes ingen internationell lag, som direkt tillåter en nation att förklara en annan krig, men tyvärr heller ingen, som förbjuder det. I rättsuppfattning stå nationerna såsom sådana på en betydligt lägre utvecklingsgrad än idividerna, så att våldshandlingar som i de senares inbördes förhållanden anses nesliga och straffvärda, ännu af ett flertal betraktas tillåtliga, ja, kanske rent af prisvärda, då de utöfvas af ett helt folk — åtminstone, om man själf tillhör detta — gent emot en främmande nation. Att utbreda öfvertygelsen om att samma moral, hvars giltighet vi erkänna gent emot egna landsmän, äfven måste måste tillämpas i förhållandet till främmande nationer, är ett af den moderna fredsrörelsens närmaste mål, och en annan af dess uppgifter är just att skapa en internationell lagstiftning, grundad på samma principer som våra borgerliga lagar. Önskar ni medverka i detta mellanfolkliga fredsarbete, så anslut er till Sveriges Kvinnliga Fredsförening, adr. Stockholm, Malmskillnadsgatan 60.

E. B.

N:r 561. I Iduns hjälpreda 1899 finnes en god beskrifning på blodpudding, likaså i köksalmanacken för i år.

Karla Rönne.

N:r 562. Skulle ej »Oviss» ha lust att gå igenom Arvidssons institut för gymnastik och massage? Eller utbilda sig till sjuksköterska eller skolköksföreståndarinna?

Karla Rönne.

— »Oviss» får tänka efter hvad som passar henne bäst. Obestridligt är att kvinnan som husföreståndarinna, hushållerska och sjuksköterska är på sin rätta plats.

Welleda.

N:r 570. Pension Vesque, rue Vaneau, n:r 31, Paris, rekommenderas såsom ett godt och billigt pensionat. Priset 6 fr. pr dag.

Svenska.

— Komfortabel pension i Paris med centralt läge finnes hos Mesdames Famel & Rieder, 20 Rue Chalgrin. Telefon, badrum och velocipedstall finnas. Priserna äro 52:50—84 fr. för vecka. Äfven rekommenderas M:me Devely, 22 Rue Ceaulaincurt. Pr 200 fr. pr månad.

Meg.

N:r 572. I Iduns hjälpreda för 1900 finnas flerfaldiga recept på bärviner.

Karla Rönne.

— Köp i bokhandeln Thons »Anvisning att bereda goda viner af åtskilliga fruktsafter». Stockholm 1839.

Welleda.

N:r 575. Ni kan ju lösa frågan genom att gifva »änkesätet» namn efter er själf, till ex. Elinsro, Mariefred, Kristinelund.

Welleda.

N:r 576. Huskur mot ägghvitssjukdom: Koka en stark dekokt på enrötter. Dekokten buteljeras, korkas väl och förvaras på kallt ställe. Af dekokten uppvärmes för hvarje gång en kopp och drickes 2 a 3 koppar dagligen. Det enkla medlet hjälper och är pröfvadt af undertecknad.

Beda.

N:r 579. Vattnet tillsättes med litet soda, äfven kan vanlig salpeter begagnas.

Welleda.

— Flere recept på att så länge som möjligt hålla blommor friska i vatten kan Ina erhålla i Iduns hjälpreda för 1900. Se sid. 82, 164, 64.

Karla Rönne.

Äkta Ramie-Underkläder.
Herr-Tröjor, tunna
storlek 4 5 6 7
pr styck 2: 50 3: — 3: 50 4: —
Herr-Tröjor, medeltjocka
pr styck 3: — 3: 75 4: 50 5: 50
Herr-Kalsonger, medeltjocka
pr par 4: — 4: 50 5: — 5: 50
Herr-Skjortor, tunna
pr styck 4: — 4: 50 5: — 5: 50
Herr-Skjortor, medeltjocka
pr styck 5: — 5: 50 6: — 6: 50
Lahmans Herr-Tröjor,
storlek 4 5 6 7
pr styck 2: 75 3: — 3: 50 4: —
Lahmans Dam-Tröjor,
storlek 3 4 5 6
pr styck 1: 20 1: 30 1. 40 1: 50
Österlund & Anderson,
4 St. Nygat. 4. 11 Hötorget 11.

N:r 582. Skaffa er »Mästerskapssystemet», en praktisk lärobok i italianska affärs- och umgängesspråket. Förläggare: Fritzes k. hofbokhandel.

Welleda.

TIDSFÖRDRIF

LOGOGRYF.

Många, många pinnar
Samhällsstegen har,
Men jag har dock klifvit
Opp för blott ett par.
Där jag får dock sitta
Uti lugn och ro,
Medan många andra
Högre upp vill gno.
Faller jag, är fallet
Ej så farligt just,
Och till tomma pinnen
Ha ej många lust.
Därför kan det hända
Jag den återtar
Se'n jag några timmar
Mig besinnat har.
Skulle ni nu vilja
Veta hvem jag är,
Skall jag det förklara
Fast med stort besvär.

Ljusbad,
Massage & Vattenbehandling,
nsiktsmassage — Manicure.
:r Metzgers metod. — Elever mottagas.
ru Emelie Hagelthorn.
. Brunkeb. 784. Biblioteksgatan 12.

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan 72.
Artificiella tänder. Plombering etc.
Smärtförtagande medel vid operationer.
Hvardagar 10—3; Helgdagar 10—11.
Allm. Tel. 4873.

Tandläkare TOM von HALL.
Biblioteksgatan 12, I.
Hvard 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. tel 5848. Rikst. 6063.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
Karlavägen 17. Allm. tel. 130 57.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare
IJALMAR JUNGNER,
EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26, 2 tr.
ådfrågningstid 1—2.
nnan tid efter öfverenskommelse.
Allm. tel. 16156.

ndläkare Emelie Larsson,
Regeringsgatan 37, 2 tr.
rågningstid 9—10, 1—2. Allm. t. 16305.

Tandläkare Sjöquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

ndläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74.
tific. tänder fr. 2 kr. st., plombering
. Rikstel. 2754.

N nästa (ettariga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar . N:r 29 Regeringsgatan. Närmare n prospekt. Ständig adress: Saltsjö-
D:r Emil Kleen.

Hofjuvelerare
K. ANDERSON
i Jakobstorg
STOCKHOLM

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är 2-årig med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm

Doktor O. Wides Kurs
i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik
motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm.

Gamla tennstop, fat, tallrikar, ljusstakar m. m., jubileumsbrefkort säljas billigt. Underr. »Antik», p. r. Stålboga.

Siden-blusar kr. 3: 80
till högre pris — 4 meter! — porto- och tullfritt. Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört »Henneberg-siden» från 65 öre till kr. 16.60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-Fabrikant (k. och k. hofl.) Zürich.

Fotogénkaminen "BRILJANT"
är utan konkurrens.
Luktfri * Elegant * Effektiv.
Bränsleåtgång 1½ öre pr timme.
Säljes under full garanti. Priskur. sändes på begäran.
ROB. FORSBERG, Vasagatan 12.
Alla slags kaminreparationer utföras fort och väl å egen verkstad.

Säsongens nyheter
från Avenue de l'Opera och Rue de la Paix i Paris äro nu inkomna i Promenaddräkter, Kappor och Kragar.
Londoner-modeller i Kostymer och Kappor från Engelsk Hofleverantörfirma.
Kappmagasinet IDUNA.
12 Kungsträdgårdsgatan 12.

I CAROLINA ÖSTEMANS
Handarbetsskola,
som är flyttad till Mäster-Samuelsgatan 24, 1 tr., emottagas elever i alla slags Konstsömnader, Knyppling, Macramé, Stick- och Krokningar, Träsnideri, Glödritning, Läderplastik, Glasetsning, Spån- och Bastarbeten m. m.
Särskild kurs för barn 1: 50 i mån., 4 timmar i veckan.
Prospekt på begäran, äfven i landsorten.
Alla slags broderier, märkningar, uppritningar och monteringar utföras på beställning.
Materialier och uppritade arbeten på lager.

Nytt Höstlager.
Bluslif, siden och ylle. Sidenunderkjolar, Korsetter, Strumpor, Kragar, Manschetter, Halsgarnityr, Skärp, Spännen, Filthattar, Solfjädrar, Paraplyer, Parfymer m. m. hos
K. Forsberg & C:o, Operahuset.

MÖBLER. Solida, billiga, stilfulla. Illustrerad katalog mot enkelt porto. I ek, valnöt och furu, från de enklaste till de mest eleganta. Stor tillverkning af Divaner fr. 42 kr., Chäslonger fr. 22 kr., Resårmadrasser fr. 15 kr., Chäslongsängar fr. 20 kr. Järnsängar och Sängkläder i stort urval fraktfr å alla platser i Sverige.
C. R. Danielssons verkstäder
Rikst. 4439. Liljeholmen. Allm.t Liljeh. 49.

Sitt eget vittnesbörd
att vara en för allmänheten nyttig uppfinning såsom det bästa toalettmedel, ett utmärkt antiseptiskt behandlingsmedel mot hud- och hårsjukdomar, vid sår och yttre skador, till lindrande af hosta, värk m. m., är det af fil. doktor P. Håkansson uppfunna preparatet Salubrin, om det användes enligt den bruksanvisning, som medföljer hvarje originalflaska och som är grundad på fakta.
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speceri- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

KNEIPP BADEN, vid Norrköping.
Kurort. Vattenbehandling m. m. Öppen året om.

A. Wilh. Lindbergs
Pianoetablissement.
Stockholms äldsta pianoaffär etablerad år 1856.
26 Regeringsgatan, Sthlm
Allm. telef. 5988. Telegrafadr. Piano, Sthlm
Lager af flyglar, pianinon och orglar från in- och utlandets förnämsta fabriker.

Fem ting att minnas,
vid köp af möbler:
1:o. Pris.
2:o. Solidt och hållbart arbete.
3:o. Smakfull och treflig stil.
4:o. Salsmöbeln »Record» 1901, enastående.
5:o. Begär priskurant, ritningar och fotografier från
OSCAR EDV. EKELUNDS
Snickerifabriks-Aktiebolag,
Wirserum.
NEDERLAGET
22 Birgerjarlsgatan 22
STOCKHOLM.

Klädningar

i afpassade bitar å 6 mtr af extra fin eng. cheviot, marin, svart och rödbrun, som kostat 12 kr, säljas af en händelse till 7: 75 pr st.

Kläde

extra fint, till promenaddräkter, i afpassade bitar å 4 1/2 meter, som kostat 27 kr. säljes till 22 kr. pr st.

Zederfeldt & Hansen,
Observatorieg. 6, Stockholm.

Jag ibland konstnärer
Än ej burskap fått,
Ty man ännu icke
Har min konst förstått;
Dock jag breder färgen
Både snabbt och käckt
Och i en handvändning
Är en meter täckt.
Medan han funderar —
Han, vid sitt staffli —
Har jag hunnit måla
Ytor, i parti,
Och min färg har ofta
Glädjens ljusa ton.
Säg, mitt goda herrskap,
Önskas en lektion?
Hvarje drag med penseln
Gör jag blott för er.
Blir ej verket lyckadt,
Jag om ursäkt ber.

Småorden:

Hvad jag gärna vill ha
I min ficka, alltjämt.
Hvad för stunden är bra,
När man nyss har den stämt.
Hvad som nyttjas i par,
Så af kvinna, som man.
Hvad griskultingen har.
Hvad en kålmila kan.
Hvad man bör ifrån land,
Om en båt man vill ro.
Och hvad ligger ibland
Öfver bäcken som bro?
Omkring täppan ett skydd
Emot klumpiga fän.
Del af kjolen, nyss sydd.
Några inhemska trän.
Så en liten ventil
Till en eldstad, så vid.
En, som traskar i mil.
Surrogat för likvid.
En, som lefver med glans,
Men dess lif är så kort.
Hvad som kräfver sin ans
För att ej vissna bort.
Tvänne dunklädda djur —
Och ett annat med här.
Så en växt som är sur.
Hvad som löpelden går.
Hvad på näsan är ful —
Tyder där på förakt.
Hvad man får mest vid jul.
Obehaglig kontakt;
Hur det sägs att han är,
En, berusad af sprit.
Hvad man gärna förtär,
Om man blott har aptit.
Papegojan det kan —
Ganska lustigt, föstås.
En benämning på man.
Uti kryddbon det fås.
Hvad kapten kastar ut,
När han hunnit i hamn.
Hvad som nyttjas till lut.
Uppå farled ett namn.
Plats, där andäktigt folk
Komma samman till bön.
För de sjuke en holk.
Så en farkost i sjön.
Hvad för negern är nog,
Fast till klädnad ej gjord.
Hon, som tviflande log
Åt ett siande ord.
Grönsak, smaklig och rar,
Om den lagas med piff.
Hvad på himmelen far.
Nödig krydda till biff.
Uppå bordet en rätt.
Nyttig sak i vårt bo.
Hvad — om den ej är lätt —
Vi få lämna i ro.
Hur den vara ju bör
Vår mest älskade dryck.

GADUS' Torskkonserv

består af rent (skinn- & benfritt) **okryddadt** och **osaltadt** torskkött och kan liksom den färska fisken tillagas på olika sätt, allt efter smak.

Se för öfr'gt »Iduns Hjälpreda» för maj d. å.! (4)

Vredgadt lejon det gör.
Långan rad utaf »tryck».
Hvad en löjtnant kan bli —
Och därtill står hans hopp.
Bref, med pengar uti.
Berg, med topp invid topp.
Hjärnans springpojkar, små,
Sändas hit, sändas dit.
Hvad en farkost lätt kan.
Utaf berget en bit.
Gammalt äkdon. Hvad finns
Oftast invid ett slott?
Så ett namn på en prins,
Och ett borgerligt blott.
Räkneord. Preparat
Som mest liknar ett kitt.
Annat namn uppå »prat».
Ut i världen en titt.
Tvänne öar. Ett språk,
Som i skolan man lär.
Jämn terräng. Liten båk,
Som i handen man bär.

SIBYLLA.

APOKOP.

Från hufvudordet borttagas, framifrån räknadt, en bokstaf isänder, så att för hvarje gång ett nytt ord uppstår. Orden äro:

1, 2, 3, 4, 5 = alpsjö.
2, 3, 4, 5 = mytologiskt namn.
3, 4, 5 = bestämd artikel.
4, 5 = buskväxt.

EVELINE.

DIAMANTGÅTA.

1	a							
2	a	a	d					
3	d	d	d	e	e			
4	e	e	f	f	g	i	i	
5	i	i	k	k	k	n	n	n	n
6	o	o	o	o	r	r	r	
7	r	r	r	s	s			
8	s	s	t					
9	t							

1) bokstaf, 2) imperativ, 3) hvems är hundkojan? 4) kan vara bitande, 5) krydda, 6) något förflutet, 7) bör hästen vara, 8) adverb, 9) bokstaf.

RUNA.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 42.

CHARADEN: Mat-hem-a-tik.

ARITMOREMET: Tisdag: stig, Disa, stia, stad, is, sida, gast.

MOTSATSERNA: Nordenskiöld: storm. död, elak, klart, natur, ilska, olja, ö, nöd, last, rätt, drömmar.

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTAN: hummer, lummer, nummer.

TRIANGELN: 1) Baronet, 2) Agaton, 3) rasta, 4) Otto. 5) Noa, 6) en, 7) t.

ORDVÄNDNINGSGÅTAN: Rak — kar.

CIRKELGÅTAN: Karlavagnen: karl—arla—lava—vagn—agn—Agne—en—enka.

SAMMANSÄTTNINGSGÅTAN: Elise Hvasser — Esaias Tegnér: Ribe, Efesos, Silistria, Saloniki, Almansa, Verviers, Hammarfest, Erie, Sölvesborg, Interlaken, Lausanne, Ecuador.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

I. S. Vi skola söka se till, att uppsatsen nu så fort som möjligt inflyter.

Mellins Food

är för den, som icke kan fördraga mjölk, ett oersättligt näringsmedel, blandadt med enbart vatten.

P. I spalterna fanns icke plats!

—a—ll. »Stjärnan» slocknade i sitt fall, redan innan den nått målet.

M—g—a.

»Sök ej att forska i
Korgens förräderi,
Lösning du aldrig får,
Fäller blott mången tår.»

Viola. All honnör för eder ihärdighet, men ännu kunna vi blott ge ett jämnstruket approbatur, och förr än ni förvärfvat non sine, kommer ni ej in i Iduns spalter.

M—s. Tack, vid lämpligt tillfälle.

Arbetets dotter. Edert inlägg kom försent, då meningsutbytet redan förklarats afslutadt.

Anos. Nej, nej, nej. I höstpoeter, nu bönfalla vi verkligen om förskoning!

Gunnar. Dito, dito, I »Sannsage»-diktare från kärlekens stora allmänning!

B. »Frestelsens äpple», för hvilket Adam föll i paradiset, ha vi väl hört talas om, men »frestelsernas bergamått» — det var en ny species! Och trots ni nu serverar oss den

»på silfversirad grann karott»

så öfvervinna vi manhaftigt och låta rariteten gå förbi oss.

Lärarinna. I verskonsten har ni själf ännu mycket att lära.

E. J. Bidrag till Tidsfördrifvet honoreras ej, men med tacksamhet mottaga vi hvad ni frivilligt täckes ihågkomma oss med.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

Anna Nilsson, Uppsala. Er annons kostar 3,42 pr gång. Rest. torde insändas.

»*Omtänksam*», Örebro. Insänd rest. 36 öre.

»*Lilly D*». 1 80 pr gång.

»*F. H*». Insänd ytterligare 50 öre.

»*X*», Enköping. Annonsen kostar 2,88 pr gång.

SAISON 1901—1902.

A.-B. GUSTAF HOLMBLOMS Kappaffär.

Alla modets fasoner representerade! *Priserna förhållandevis de billigaste!*

38 Vesterlånggatan 38.

FAMILJEMEDDELANDE.

VIGDE.

ERNST HÖGMAN
OCH
FRIDA BJÖRKMAN.

Stockholm den 19:e oktober 1901.

Rörstrands fabriks försäljningsmagasin och bosättningsaffär,
33 Drottninggatan 33.
Riks 5634. Allm. 6927.
Högsta rabatt vid köp af serviser, glas, porslin, nysilfver, nickel, koppar och köksuppsättningar.

Från London
är nu inkommet ovanligt vackra säsongnyheter i tyger till
promenaddräkter och kappor.
Brander & C:o,
Sturegatan n:r 24.

Svensk, slungad ren 1:ma Honung
i glasburkar à 75 ö. st., 1 kg. 1,45, 5 kg. 1,35 hos **Lars Olde, Klarabergsgatan 56.**

Bäst, elegantast, modernast
är
Iduns Modetidning.
Prenumerera genast
i närmaste postkontor eller bokhandel för 4:de kvartalet om Ni vill erhålla vårt lands innehållsrikaste modetidning.
Prenumerationspriset är för kvartal å plansch-upplagan **endast kr. 1.50,** å den andra upplagan **endast 1 krona.**

Lärarinnekurs i huslig ekonomi.
Ny kurs börjar vid Fackskolan i Upsala i januari 1902. Anmälan före 1 instund. november. Program på begäran gratis och franko.
Inspektor: Professor **O. Hammarsten.** Föreståndarinna: Fröken **Ida Norrby.**

Man mår aldrig väl
af oblandadt kaffe, som alldeles förstör Eder, hvarför man alltid bör blanda det med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe,** som gör kaffet godt, **hälsosamt,** välsmakande, ytterst drygt och billigt samt **förhindrar kaffeförgiftning.**
Paketer à 25 och 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer. OBS. att firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag,** är tryckt å alla paket, ty **endast dessa** äro verkligt äkta.

Undervisning i Linnesömnad
för bildade damer meddelas. Enkel praktisk metod: vanlig maskin med tillhörande apparater användes. Mönster erhållas. Hvarje kurs omfattar en månad. 2 tim. dagl. Pris 15 kr. (efter Jul 20 kr.). Lektionstiderna äro kl. 9—11, 11—1 samt 1—3. Elev syr endast eget arbete.
Obs.! Syning af främmande arbete förekommer ej.
Karin Egnér.
Styrmansgatan 21, 2 tr. Rikstel. 35 30.

Fruarnas förtjusning
är det nyuppfunna strykjärnet »Dalli», de[illegible] självfeldande patenterade stryk- och pres[illegible] maskinen. Dubbel värmekraft på hälfte[illegible] så lång tid. Ringa värmeomkostnader me[illegible] »Dalliglödstoft» (2 öre pr timma). **Inte[illegible] kolos, ingen rök, ingen lukt och inte[illegible] ombyte af lod! Oafbrutet** att använd[illegible] såväl inom- som **utomhus i flera timma[illegible] i sträck.** Pris Kr. 6.50 i alla välsortera[illegible] järnbodar och bosättningsmagasiner ell[illegible] direkt hos
Famos Importaffär,
Stockholm, 22 Skeppsbron,
ingång St. Hoparegränd.
Tel. 140 24.
Agenter antagas för landsorten, Norge, Finland och Danmark.
Obs.! Tusentals i bruket. Obs.!
Sändes fraktfritt ifall likv. medföljer rek[illegible]

För att vara vacker

är det ej tillräckligt att hafva en frisk ansiktsfärg, man måste dagligen sköta ansiktshuden och händerna. Det bästa medel härtill är ***Crème Simon,*** hvars stora värde i hygieniskt hänseende ådagalagts genom 40 års succés. Tillsammans med detta utmärkta medel bör man icke använda annat puder än ***Poudre de riz Simon,*** parfymeradt med viol eller heliotrop.

UTLÅTANDE
om
"Allenburys" Food N:o 3.

»Allenburys» Malted Food N:o 3 har af mig under ett halft års tid blifvit användt i flere fall af konvalescens, blodbrist och allmän kraftlöshet och därvid visat sig vara ett synnerligt kraftigt näringsmedel, som de sjuka haft stort gagn af och utan undantag haft lätt att fördraga, intygas.

Kneippbaden Norrköping den 15 januari 1901.

Johan O. A. Bergqwist,
Öfverläkare vid Kneippbaden.

»Allenburys» Food N:o 3, användes äfven för uppfödning af barn öfver 6 månader och är analyseradt och rekommenderadt af **professorn vid Upsala universitet med. d:rn grefve C. Th. Mörner.** I handeln ställer sig förut existerande preparat såsom Mellins food & Stefanos mer än **50 proc. högre i pris.**

Mellins food	kostar 10	kr. pr kg.	
Stefanos	» 8	» » »	
»Allenburys» food N:o 3	» 5,25	» » »	eller pr burk (350 gr.) kr. 1,75.

Prof och medicinska utlåtanden gratis och franko från

Adolf Ahlgren, Gefle, och A. W. Heland, Norrköping.

Lektyr.

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till **Expeditionen af Idun, Stockholm,** erhålles inom Sverige **portofritt:**

Idun 1892	2: 25
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: —
Idun 1899 (n:r 92 och julnumret slut)	3: —
Idun 1900 (utan julnummer)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 50
Barngarderoben 1899 (12 n:r)	0: 50
Barngarderoben 1900 (10 n:r)	0: 75
Kamraten 1894 (n:r 19 felas)	1: 25
Kamraten 1896	1: 25
Kamraten 1897 (n:r 18 felas)	1: 25
Kamraten 1898	1: 50
Kamraten 1899	1: 50

Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af likvid, torde noga uppgifvas, **hvilken** af ofvannämnda årgångar som önskas.

Exp. af Idun.

Håret. En frisör, som under 49 års tid, vid utöfningen af sitt yrke, användt många i handeln förekommande, både in- och utländska härmedel skrifver: att mot seborrhé, mjäll och dylikt hvaraf hårets affallande beror, finnes intet så verksamt som **Ziwertz' Extrait Vegetal.** Finnes till salu hos frisörer och välsorterade parfymbodar samt hos Kongl. Hofleverantör **J. A. Ziwertz i Göteborg.**

Återförsäljare erhålla rabatt. Priskurant på begäran franko. (Nord. A.-B. 3580)

Kurs i matlagning.
Vid Östermalms matlagningsskola, Linnégatan 18, mottagas elever. Kursen 3 mån. Prospekt på begäran.
A. Rönne.

Undervisning pr korrespondens i språk och handelsvetenskap m. m. Säkert resultat garanteras. Tusentals intyg. Begär prospekt samt prenumerera på tidn. »Korrespondens»! **70 öre** med postarvode.
Direktör **H. S. HERMOD,** Malmö.

KAROLINA ALM
Syatelier, Kungsg. 10, 2 tr.
Välkändt och elegant arbete. A. T. 12516

Finnes någon, som vill
taga hand om och uppfostra lille Carl Ivar. Han är fyra månader, frisk, vacker och snäll. Svar till kommunalordföranden, Björkeberg.

Andra häftet af "Moster Emmas Väfbok", mönster med illustrationer till vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner, möbeltyger, herrkostymer, promenad- och brudkläder, erhålles mot 1 kr. 35 öre postförskott från Andersson, Bjärstad, Kuddby.

Brages Läf räntor fördelaktiga. **Ingen förvaltningsafgift.** **BRAGES,** Hufvudkontor, 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

Eleganta visitkort
å
Iduns Kungl. Hofboktryckeri
12 Stora Vattugatan 12.

Ansiktsmassage,
särskildt studerad af sjukgymnast, som genomgått d:r O. Wides Gymn. Institut. Grefmagnigatan 14, 3 tr. t. v.

Toilettpapper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkraf i paket à 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från **Bäckhammars Nya Aktiebolag,** adr. Värml. Björneborg.

SJUKSKÖTERSKA önskar privat sjukvård. Svar till »Sköterska», S:t Paulsgatan 37, t. h 1 tr., Sthlm. Fru Svensson, Allm. tel. 3509.

Högstedt & C:o
32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner
Billiga priser.

LEDIGA PLATSER.

Värdinna,
frisk, redbar och som kan förete intyg om duglighet och vana att förestå ett hus samt att med omvårdnad och kärlek handleda barn, erhåller nu plats. Svar med uppgift om löneanspråk, ålder m. m. jämte fot. afvaktas snarast till »H. W. H. G.», Lidköping.

För duglig lärarinna,
som kan undervisa 14-årig flicka i vanliga skolämnen, språk och musik, finnes plats ledig nu eller den 15 inst. januari. Svar med fotografi, referenser och uppgift på löneanspråk till »H. H.» Iduns exp f. v. b.

BILDAD FLICKA, kunnig i matlagning m. m. far god plats. Musikalisk har företräde. Stockholms Nya Förmedlingsb., Kammakareg. 48.

En aktningsvärd flicka,
fullt kunnig i matlagning erhåller plats hos bättre familj på landet. Svar märkt »Plats på landet» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Bildad tyska
erhåller plats i bättre familj som hjälp i huset och sällskap till större barn. Svar märkt »R. T.», torde inlämnas till Sv. Telegrambyrån, Malmö.

Husmodersbefattningen vid Akademiska Sjukhuset i Uppsala
är ledig. Husmodern skall öfvervaka ordningen och den inre hushållningen inom sjukhuset samt hafva inseende öfver och vårda inventarierna, särskildt linne- och sängkläderförrådet. Därjämte skall hon vara föreståndarinna och matmoder för sjuksköterskorna. Lönen är 700 kr. och allt fritt. Ansökningar, ställda till sjukhusets direktion, insändas till det Akademiska sjukhusets kontor, Upsala, före den 5 nästkommande November. (G. 18738).

ENKEL, anspråkslös flicka, kunnig i matlagning, bakning, sömnad, samt villig åtaga sig en husjungfrus sysslor, erhåller plats i liten familj på landet. Lön 150 kr. Svar till »A. G.», Iduns exp.

EN BILDAD flicka af god familj önskas mot fritt vivre såsom husmoders hjälp, på vacker herrgård. Ett godt hem och vänligt bemötande utlofvas. »Z» p. r. Eslöf.

AF EN HÄNDELSE är plats ledig nu genast eller i november månad för en duglig, pålitlig, allvarlig kokerska. Elektriskt ljus och vattenledning. **Lön 200** kronor. Svar till» Liten familj i Arvika», Iduns exp.

För en bildad flicka,
mellan 25 à 30 år, fullt kunnig i matlagning, sömnad och andra hushållsgöromål, finnes plats genast eller till den 1 inst. nov. ledig. Godt och vänligt sätt fordras. Sökande skall under min vistelse från hemmet vara skyldig helt och hållet taga vård om detsamma. Goda rekommendationer från föregående platser erforderliga. Fotografi jämte svar till Fru Alma Sandwall, Borås.

EN FLICKA erhåller plats hos svensk familj i Frankrike, att passa ett mindre barn. Fritt vivre, fri resa. Svar: M:me Borg, 13 rue Mirabeau, Toulon.

KUNGÖRELSE.
Sjuksköterskeplatsen vid Norsjö sjukstuga i Västerbottens län kungöres härmed ledig att tillträdas den 1 januari 1902. Lönen är 250 kronor. Sköterskan, som har att ombesörja utspisningen vid sjukstugan, äger att därför uppbära 65 öre om dag, såväl för patienten som för sig själf och pigan.

Sjukstugan har åtta sjuksängar. Patienternas antal har under de sista åren varierat mellan 70 och 97 och medeltalet vårdade pr dag från 3,2 till 3,6.

Ansökningar till platsen skola vara inkomna till styrelsen för sjukstugan före den 1 instundande november och åtföljas af behöriga intyg.

Norsjö den 18 september 1901.

Å sjukstugustyrelsens vägnar:
Carl Löfqvist.

Lärarinna,
kunnig äfven i musik, sökes för en 11-årig flicka till nästa lästermins början. Svar med uppgifna villkor till Doktor Knut Wistrand, Karlskoga.

KUNNIG LÄRARINNA önskas 15 jan. 1902 för 2 flickor om 12 och 9 år i godt hem i Stockh. närhet. Svar till Norra Inack.-Byrån, Mästersamuelsg. 62, Sthlm.

PLATSSÖKANDE.

EN UNG, bättre flicka, önskar plats i bildad familj som hjälp och sällskap åt husmodern. Van att deltaga i inom hus förefallande göromål, äfven skrifgöromål. Snart svar till »Signe», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

LÄRARINNA önskar under ferierna 1 dec.—1 febr. plats i familj, att mot fritt vivre undervisa mindre barn eller deltaga i hushållet. Svar bedes före 15 nov. under märket »Karin», Iduns exp.

KUNNIG och dugl. ung fl. af god fam., prakt. van vid i ett hem förek. göromål samt sömnad och handarb., önskar i höst plats i vänl., bild. hem att gå frun tillh. Svar till »Omtänksam», Ner. Alleh., Örebro.

UNDERVISNINGSV. guvernant, kunnig i ljudm., språk och musik, önskar plats att läsa med mindre barn. Utm. rek. Små pret. Svar till »L. L.», Iduns exp.

EN 19 ÅRIG FLICKA önskar plats i god familj, som hjälp vid husliga sysslor. Är kunnig i hvarjehanda inom ett hem förefallande göromål. Har genomgått fr. H Lundins slöjdlärarinnekurs och Handarbet. Vänners väfskola. Svar till »19 år», Kungsholmsgatan 11, Lysoljeaffären, Stockholm.

UNG, anspråkslös flicka, önskar plats i familj som hjälp och sällskap. Betyg och rekommendationer kunna företes. Svar till »Helga 20», Iduns exp.

EN FLICKA, kunnig i matlagning, handarbeten och sömnad, söker plats som hushållsbiträde, har förut haft plats i landthushåll och i stad. Goda betyg finnas. Svar till »B. Y.», p. r. Ludvika.

ANSPRÅKSLÖST,
bildadt, medelålders fruntimmer med kärleksfullt sinnelag, önskar plats som sällskap och hjälp hos äldre sjuklig person. Vana vid sjukvård samt ett hems skötande. Referenser och närmare upplysningar genom **Stockholms Uthyrningsbyrå,** Kungsträdgårdsg. 12. Öfverstinnan Thulstrup & C:o.

EN 24-ÅRIG FLICKA, som genomgått Handarbetets Vänners sy- och väfskola, fröken H. Lundins slöjdkurs samt kunnig i träsnideri och läderplastik, söker plats i tapisseriaffär nu eller till nyåret. Svar till »Ettårig praktik», Iduns exp.

VÄRDINNEPLATS i godt hem sökes af därtill kompetent dam, som gärna önskar taga vård om barn, ifall sådana finnas. Sökande är språkkunnig och något litet musikalisk. Utmärkt goda referenser finnas. Svar till »Intresse», Iduns exp.

KVINNLIG SJUKGYMNAST med flerårig praktik och goda rekomm. önskar plats i familj på landet eller stad. Svar »Van gymnast», Iduns exp.

ARBETSAM punktlig, bildad flicka söker plats. Kunnig i matl., bakning, sömn. m. m. Svar emotses tacksamt till »Idog», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD flicka, kunnig i hushållsbestyr, sömnad m. m., frisk, gladlynt, barnkär, önsk. plats. Svar »Arbetsam och hurtig», Iduns exp. f. v. b.

Ung, kvinnlig gymnast
önskar plats i familj Goda betyg. Praktik vid badort. Svar till »Värmländsk gymnast», Södertelge Tidning f. v. b.

NU
eller till vårterminen önskar en ung flicka plats som lärarinna i familj, hälst där hjälp med skrifgöromål behöfves. Sökanden har genomgått 6-kl. elementarläroverk och Handelsinstitut samt är kunnig i musik. Svar till »Mary 20 år», Nora p. r.

UNG, huslig, bildad flicka önskar plats som hjälp och sällskap i familj. Svar till »G. L.», p. r. Lund.

BILDAD flicka, kunnig i matl., bak, sylt, sömnad, söker plats. Enkel, gladt lynne samt ordningsvan. Svar »Duglig» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

PLATS önskar plikttrogen undervisningsvan lärarinna i alla ämnen, språk, musik, handarb. Svar »Godt sätt» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

UNG FLICKA om 20 år af god familj, som genomgått en 3 mån. hushållskurs önskar mot fritt vivre plats nu genast, antingen i stad eller å större egendom att hjälpa fru i hushållet. Ett vänligt bemötande samt få anses som medlem af familjen önskas. Svar till »20 år» Iduns exp. Sthlm

MUSIKALISK ung flicka önskar plats i bildadt hem att gå en god husmoder tillhanda, är villig biträda med skrifgöromål. Svar märkt »1901», Tidaholm p. r.

Plats önskas
att såsom hjälp och sällskap medf. fam. eller ens. dam på resa utomlands. Sökand. har innehaft dylik plats under hela året 1900 och då som vistelseort Frankrike, är väl lokalis. i Paris och dess omnejd. Svar emotser tacks. »Intresserad» Iduns exp.

VÄRDINNEPLATS sökes af bildadt fruntimmer, vant vid ordning och arbetsamhet. Svar till »Barnavän» Iduns exp. Sthlm.

Ung, bättre flicka,
undervisningsvan, som genomgått 8-klassigt läroverk, söker plats i familj som lärarinna för mindre barn. Är äfven villig deltaga i hushålls- och skrifgöromål. Svar emotses tacksamt under adr. Fröken Emma Kastman, Falun.

FÖR PRAKTISK, snäll 19 års flicka, van vid föräldrahemmets alla förek. sysslor, önskas plats hos god treflig familj, endast för att komma ut och utveckla den plikttrohet, som är så nödvändig för ungdomsåldern. Ingen lön, endast vänl. bemöt. och räknas som medlem af familjen. Svar till »E. P.», adr. S. Gumælii Annonsb., Sthlm.

EN 23 års flicka, anspråkslös, musikalisk, kunnig i tyska, söker plats i bättre familj eller hos äldre fru, som sällskapsdam. Är villig deltaga i lättare husgöromål. Svar emotses tacksamt under adress »600», Iduns exp. (1863)

KVINNLIG SJUKGYMNAST, som genomgått d:r Arvedsons Institut, önskar plats i familj. Svar till »Gymnast», p. r. Falun.

UNG FLICKA
önskar plats i familj att, mot anseende som medlem af densamma och fritt vivre, deltaga i alla inom hush. förek. göromål. Svar till »18 år», Täckhammar, Nyköping.

EN UNG flicka, som flera år vistats i utlandet, Tyskland och Frankrike, söker anställning, antingen som lärarinna för ett par större flickor, eller för språköfning hos någon yngre familj eller annan passande plats, eventuelt å kontor där språkkunskap behöfves. Äfven kunnig i finare handarbeten och musik. Svar märkt »Maria» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå. (G.110985)

EN RASK flicka af god familj önskar på nyåret plats att deltaga i alla husliga göromål. Svar t. »22 år», Söderköping p. r.

En flicka,
med vana i garn- och väfnadshandel, söker plats i samma bransch eller ock i manufakturhandel. Utmärkta rekommendationer. Svar till »Ella 20 år», Smålandsposten, Växiö.

FÖR ÄLDRE herre eller dam, hvilken åstundar ett stilla och godt hem, tillbjudes inackordering i ett dylikt hos aktad familj boende i hälsosam naturskön smålandsbyggd. Stället beläget invid sjö, har vackra promenader samt ligger en half mil från järnvägsstation. Adress Fru Hedvig Fries, Karlsro, Ryssby, Kronobergs län.

Hos tjänstemannafamilj,
vid bruk i södra Småland, erbjudes billig inackordering för ung, bildad flicka, som önskar lära hushållet. Svar till »Husmoder 190» mottages å Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

FR. v. MENGERSHAUSEN, Hannover, Ferdinandstr. 13 II, nimmt Damen, die gründlich Deutsch lernen wollen, auf. Guter Unterricht. Beste Referenzen.

INACKORDERING.
Å naturskön egendom erbjudes inackordering mot cirka 400 kr. pr år. Svar till »Västkusten», Uddevalla, Grohed p. r.

INACK. i enkelt, stilla och godt hem (landtegend.) erbjudes en eller tvänne äldre eller yngre damer nu genast. Svar till »1901» Herrljunga p. r.

I ett godt och trefligt
hem där ungdom finnes önskar en ung flicka inackordering nu genast för att grundligt lära sig att sköta ett hem. Ref. önskas o. lämn. Svar »Okt. 1901» S. Gumælii Annonsb. Sthlm.

DAM erhåller inackordering i familj på landet i naturskön trakt; 50 kr. pr månad. »A. I.», Sösdala.

PARIS. Godt familjepensionat. M:me Barié, 70 rue d'Assas, 6:ième arr. Svenska referenser.

HOS ENGELSK familj, bosatt på landet, erbjudes inackordering för några damer, som önska lära engelska språket. Svar till »Hn», Iduns exp.

Inackordering
i en stilla prästgård på landet erhålles för tvänne flickor mellan 9—13 år jämte undervisning i vanliga skolämnen. Undervisning i språk och musik lämnas om så önskas. Svar till »Hemlif», p. r. **Jönköping.**

I en ämbetsmannafamilj, boende i villastaden erbjudas 2 unga flickor ett hem under vistelse i Stockholm. Franska är samtalsspråket. Tillfälle till språklektioner. Inga andra inackorderingar emottagas. Pris 90 kr. i mån. Svar till »L. F.», Iduns exp.

V. Andersson. 2t
St. Paulsg. 34

Pellerin's Margarin

är bäst!

De bästa sidentygerna

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvirera profver från den gamla väl renommerade **Sidenfirman**

E. Spinner & C:ie, Zürich

(förr J. Zürrers sidenfabrik).

Sparkasseräkning

4 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

1 Drottninggatan 1

Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Wilhelm Rieger

parfumeur,

Frankfurt a/M,

rekommenderar såsom specialiteter:

Genomskinlig kristalltvål

Erkänd den bästa och i bruket drygast af alla toilette-tvålar.

Perles d'or.

Ny och fin parfym för näsduken.

Finnes i alla finare parfymaffärer.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36.

Riks-telefon 1 79.

Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag

etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol. Cokes. Briketter.

Sparkasseräkning

Räntegodtgörelse 4½ proc.

Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: REGERINGSG.

Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Bankaktiebolaget

Stockholm—Öfre Norrland,

Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 4 %.

Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Barnängens

antiseptiska

Vademecum-Tvål.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o

Stenkol, Cokes

Anthracit

Varumärke. Varumärke.

Carré-Briketter.

Rikst	Kontor:	A. Tel.
4 27	22 Skeppsbron 22	22 88
22 20	5 Strandvägen 5	60 19
20 12	1 Parmmätaregatan 1	61 98

Göteborgs Enskilda Bank

Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4 proc.

CARL BROMAN & C:o

Manufakturaffär och **Damskrädderi**

Lager af franska Siden- och Yletyger.

34 Drottninggatan 34.

STOCKHOLM.

Malmö-Galoscher

med pompadourklackar

rekommenderas.

Inteckningsbolaget.

Högsta depositionsränta..... 4½ %

Kapitalräkningsränta ..... 4½ %

Sparkasseränta (vid afdelningskontoret) ..... 4 %

Tillfälle att köpa böcker ovanligt billigt genom *Fahlcrantz & C:os* nu pågående stora Bokrealisation. Katalog (48 sidor) erhålles gratis i bokhandeln och sändes kostnadsfritt med posten. OBS. de nedsatta priserna och dessutom extra fördelar samt de Sextio (60) Grupperna m. m.

Crême de Cholepalmine,

utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld,

säljes i tuber à 30 och 75 öre hos *Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande* m. fl. samt *å Apoteken.*

Hernösands Ensk. Bank

Kungsträdgårdsgatan 16.

Sparkasseräkning — Kassafack.

från 15 kronor för år.

Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatafdelningen.**

Sydsvenska

Kredit-Aktie-Bolaget,

Stockholm, 17 Fredsgatan 17.

Afdelningskontor Götg. 31.

(Fonder kr. 4,440,000)

Deposition ..... 4½ %

Kapitalräkning ..... 4½ %

Sparkasseräkning ..... 4 %

Upp- & Afskrifning ..... 2 %

Kassafack à 15, 20 och 25 kr.

Rättviks Touristhoteller

öppna hela året.

Ombyte af vistelseort, frisk luft, är helsa, kraft o. energi.

Komfortabla anordningar efter olika årstider.

Pensionspris, incl. rum, vivre, elektrisk belysning **Kr. 42, 46, 52** per vecka.

Beställningar ske medelst post eller telefon: Rättvik.

WILHELMINA WAHLGREN.

Glöm icke

att

Mustads Taffelgrädd

är **bästa** och **billigaste bordsmör.**

Privathotell,

20 Humlegårdsgat., 1 tr. upp.

Centralt läge. Komfortabelt. Moderata priser. SELMA BERG.

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker

N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

INTET GOLFDRAG

eller SKUROS mera om man använder

FORSHAGA LINOLEUM MATTOR

Tidaholms Fantasimöbler,

rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. **Mod. mönster för glödbränn. o. kollorering uppläggas, glödbränning verkställes.** Begär prisuppgifter från *Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.* (Försäljningsmag. Beridarebansg. 27, Sthlm.)

Närvsjuka o. klena

personer samt obotligt sjuka erhålla god vård å sjukhemmet Haga, adr. Tidaholm.

Metallfabriksaktiebolaget

C. C. SPORRONG & C:o

23 Regeringsgatan 23

STOCKHOLM

Utför: förgyllning, försilfring, förnickling samt renovering af antika och moderna metallarbeten.

Guldmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

Guldmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.

KALODERMA

• KALODERMA-GELÉE ❋ KALODERMA-TVÅL •

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Guldmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

Partilager: Lejonets materialhandel, Malmö.

Erik Plate & C:os, Göteborg,

Skosvärta

för Box Calf.

är oöfverträffad.

Pris Kr. 7,50 pr dussin.

Återförsäljare antagas.

Kvaliteten icke kvantiteten af järn frambringar nytt rikt blod.

Capsuloids har kvaliteten och den noga kvantiteten som blodet dagligen kan absorbera.

Capsuloids

Det i följande rekommendation omtalta, **utmärkta resultatet är framkalladt** af det nya, rika blod, som är frambragdt **genom att taga endast 3 Capsuloids dagligen.**

The Capsuloid Comp. 15/9 1901.

Undertecknad har i 2 år lidit af ofta återkommande svimningsanfall. varit blek, utan aptit **och har alltid känt sig trött. Jag tog då 3 Capsuloids dagligen** och trots det jag endast har användt 2 askar, har jag sedan icke haft ett enda svimningsanfall. **Jag har fått en god kulör,** en **utmärkt aptit,** har **tilltagit 5 pd** i vikt och **den ständiga känsla af trötthet har öfvergifvit mig.** Jag är 30 år gammal och har 2 barn. Köpenhamn, Nikolaigade 20, 4 tr.

Högaktningsfullt MARTHA LARSEN.

Capsuloids erhållas å alla apotek à kr. 2,50 pr ask. Enda fabrik **Capsuloid Company,** 31 Snow Hill, London.

Clara Fabriks Stearinljus

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade

VÄFNADER

Skyddsstämpel.

försäljas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos ADOLF BODELL

Renligt, snyggt och billigt

till sin användning är **Lagermans Metall-Puts-Pulver "Tomten".** Säljes hos alla välförsedda hrr speceri- & diversehandlande i riket.

Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris 1900.

Förtenning

verkställes alla dagar med rent engelskt tenn af

C. W. Dahlstedt & Svensson,

Norrlandsgatan 25.

Rikstel. 21 38. Allm. tel. 53 46.